

Podmínky použití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: Katolické listy

Autor:

Vydavatel: Josef Kratochvíl

Vydáváno v letech: 1897-1903

Stránky:

Redakce, administrace a expedice Praha, Pátrossova ulice č. 200-II. Neřádkované dopisy se nepřijímají, rukopisy se nevracejí. Nezapечатěné reklamace jsou porta prosty. Vycházejí denně o 6. hodině ranní; v pondělí a po svátku o 12. hodině polední. Číslo za 4 kr.

KATOLICKÉ LISTY

Pátrossova ul. č. 200-II. — Telefon redakce č. 1126. — Pátrossova ul. č. 200-II.

Redakce
pro Prahu a domáhou do domu
měsíčně . . . zl. 1.40
čtvrtletně . . . zl. 4.20
celoročně . . . zl. 16.80
Pro tuzemsko poštu
měsíčně . . . zl. 1.50
čtvrtletně . . . zl. 4.50
celoročně . . . zl. 18.—
Do cizozemka (Německa a Sibiřka)
čtvrtletně . . . zl. 6.—
celoročně . . . zl. 24.—
Do Ameriky, Francie, Švýcarska, Itálie, Belgie, Anglie a Ruska
čtvrtletně . . . zl. 6.00
celoročně . . . zl. 24.—

Číslo 194.

V Praze, ve čtvrtek dne 15. července 1897.

Ročník I.

Učitelové na vysoké politice.

»Hoch zu Ross« — jak by Němec řekl. Dokladu k tomu velmi názorného podala učitelská jednota »Budeč kuklenská« ve svém včera v »Nár. Listech« uveřejněném projevu, v němž na konec našim poslancům kategoricky nařizuje: »Opírajíc se o výše uvedené, žádá rozhodně učitelská jednota »Budeč kuklenská« klub svobodomyšlných poslanců českých, aby vši silou na radě říšské opřeli se zpátečnickému návrhu Ebenhochovu, by tž byl po zásluze, jako velice nebezpečné zlo, zamítnut.«

Slyšíte to, páni poslanci, jakou maršrutu vám páni učitelové dávají? Zanechte všeho smířování s Němci, zanechte i vyrovnání s Maďary a jen se vrhejte na Ebenhochův návrh. Žádné jiné zlo na světě není takové, jako tento jeho návrh. A kterak šikovně se přitočili k páním poslancům! Na počátku svého projevu jakoby nic. Tu dělali, jakoby měli co činit jen s pp. učiteli Fr. Valentou a Jach. Vrabcem z Librantie, protože jen tyto dva z okresu královéhradeckého snížili se na podpis ku provolání ustavující schůze »klerikálního spolku učitelů«. Jen proti těmto dvěma vystupuje kuklenská Budeč a slavně proti nim protestuje.

Na to tataž Budeč vydává sobě překrásné vysvědčení z náboženství slovy, slovy, slovy: Učitelstvo jmenované Budeč své víry nezapřít nikdy a náboženství neklade odpor nikde; naopak dívá se těm, kteří majíce býti božského zákona strážci (Patrně páni pateri. Pozn. red.), pod rouškou víry rozličné agitace provádějí. Na to uvádí Budeč, co všechno se pro katolické náboženství v obecné škole děje a dospívá k úsudku: Celá škola obecná, jak dnes vypadá, je rozhodně katolická, a to prý právě nutí jinověrce — rozuměj: protestanty a židy —, aby si prosvá vy-

znání ze svých kapes školy konfessionální vydržovali, jelikož by jejich děti tonuly v katolicismu školy obecné.

Nu, teď to víme, proč si židé a helvité staví své konfessionální školy. A na tyto školy klerikálové neprávem prý poukazují. — V rádkách následujících kuklenská Budeč způsobem obdivuhodným staví se na vyšší situaci. Praví totiž:

»Škola obecná v ohledu náboženském vyhovuje úplně, ba daleko více než stará škola před r. 1869, to je nad slunce jasnější; učitelstvo se však páním nelíbí, a to hlavně v ohledu politickém, jelikož je náchylné proudům pokroku. (Jaké to skvostné přiznání, že to jistě učitelstvo je rozhodně politicky pokrokářské!)

To je ta vada, a ta se má odstranit. Svěrací kazajka má se dáti šířitělně osvěty, aby zamezeny byly účinky jejich snah. Ne tedy proti škole, nýbrž proti stavu učitelství — proti sobě bojujete, svěťtší učitelé z klerikálního spolku učitelů! Areci, některým z vás to nyní vynáší, a proto ten manév. Se strany vaší hlásá se: »Nechechme snižovati všeobecné vzdělání! — a hurujete pro zpátečnický návrh Ebenhochův, kterým se má za kousek autonomie (aby to lépe táhlo), snížiti mimo jiné docházka školní na 6 let. Snažíte se proň získat venkovský lid. Když budou děti chodit méně do školy, tím se krise rolnická nezažehná. Děti sice momentálně zdánlivě rodičům v práci přispějí, aby později samy tím spíše utonuly v proudech je obklopujících lidí vzdělanějších, t. j. aby se z nich stal dobrý materiál ku moderní robotě, již XX. století krok za krokem připravuje zhoubná reakce.«

Vidíme, ti páni z Budeč na to káplí. Klerikálové chtějí v příštím století zase robotu zaváděti. Jací to prozřívá politikové — ti páni z kuklenská Budeč! — Nu a to ovšem vším právem opírajíc se o výše uvedené, kuklenská Budeč žádá rozhodně mladočeské poslance, aby

vší silou opřeli se zpátečnickému návrhu Ebenhochovu.

Tedy nic jiného, než robotu, starou mřechu robotu má spolek katol. učitelů za účel. Štěstí ještě, že neštěstí takové kuklenská Budeč od národa odvrátila. Podaří-li se přece robotu od národa českého v příštím století odvrátiti, pak příští Palacký, Tomek, Rezek, Winter atd. budou na prvním foliu svých letopisů uváděti jména členů jednoty kuklenská Budeč, kromě dvou jmen svrchu uvedených nešťastníků.

Kuklenská Budeč přece jednu velikou vadu v nynější obecné škole uznává, jež je v tom, že je až příliš katolická, tolik katolická, že se v ní protestanté a židé topí, a aby se neutopili, že si musejí své konfessionální školy stavěti.

Proto by páni poslanci návrh Ebenhochův měli nahraditi návrhem ve jménu kuklenská Budeč, aby škola obecná méně byla katolická, tak aby vedle dítek katolických mohly tam vyeseděti — bez kříže na stěně, a bez kříže na čele, dítky protestantské a židovské. Kterak krásné páni pokrokáři v kuklenská Budeč vybreptli — tajemství svých srdcí!

Glossy k „slavnostem“ Husovým.

L + 91. Především třeba konstatovati, že hnutí mladohusitské nevychází z lidu. Ani čeští evangelici neuznávají za vhodné a opatrné, veřejně a hlásně památku Husovu slaviti. Kult Husův vnucuje se nám stranou realistico-pokrokářskou, a to s velikou urputností. Škádliť klerikály, tof dnes nejpohodlnější a nejdělejší národní práce. Není k tomu potřebí dlouhých studií a státní zastupitelstvo považuje to za neškodnou zábavu a nevinně zaměstnání mladé a čilé generace. Věru, není nic lehčího dnes, než býti reformátorem. Naše mládež považuje se za reformátorku lidské společnosti. Zvláště kněží a uvědomělí katolíci nejsou mladým páním dost svati. Katolická církev

obdivovati jejich namnoze šťastným improvisacím. Je to lid velice nadaný — ovšem v tomto rajském ponebí.

A jaký poklad mají v příslovích, co v nich národního vtípku uloženo!

Je tu znáti pravý španělský původ. Znamenitou z těch písní, přísloví, národních pověstí a povídek ukázkou podala Fernau Coballerová, slavná španělská spisovatelka.

Velmi zajímavé jest líčení pana arcivévody o náboženském životě. Kterak prý svědomitě navštěvují své chrámy, kterak plní své náboženské povinnosti a kterak vroucí jest i jejich domácí pobožnost! Zde prodlívá pan spisovatel s největší zálibou, jakoby to jeho srdci lahodilo nejvíce. Na každé řádce je znáti, že psal z vlastního názoru. Sloh jeho prostý, neumělkovaný, vždy věcný.

Ostrov jsou přebohaty krasami přírody, což především platí o hornatých krajích Mallorky. Perly neapolského údolí Amelfi a Sorrentu nejsou krásnější nežli zde. O pěti větších obcích roztroušených na svahu Sierry tvrdí, že jsou z nejkrásnějších na světě. Krásný je prý to kraj, a velice úrodný se slunčným nebem a s dostatečnou vlahou, s balsamovým vzduškem. Obyvatelstvo hledí si též velice čistoty, jež s upřímností lidu závodí, tak že milo jest obcovati i v chýžce chudasa, kdež prý všechno voní čistotnou úpravou. Kterak prý radostno jest zde cestovati!

Nedaleko od těchto obcí pozvedá se blíže k moři Bañalbufar, o němž napsal: Na skalním výběžku stojí Torre del Verger, kulatá věž z dávných dob. S místa toho je pohled nejrozkosnější a nejkrásnější na celém ostrově. Kdykoliv jsem — dí — zavítal sem, vždy jsem byl krásou tolik dojat, jako bych zde byl ponejprv. A konečně podařilo se mi tuto skálu získati jako svůj majetek.

Šťastný lid ve kraji tolik krásném, šťastným i proto, že udržel si dosud svou zbožnost.

FEUILLETON.

Arcivévody Ludvíka Salvátora dílo o Balearech.

K. Zásluhy arcivévody Ludvíka Salvátora o národě a přírodopis jeho cestami po zemi a moři všeobecně jsou uznány. Člen tento císařského rodu je již více jak čtvrt století literárně činný a počet jeho skvěle ilustrovaných spisů je již dosti značný. Pohříchu, že spisy jeho na trhu literárním k dostání nejsou.

Jedním z jeho prvních a nejlepších spisů jest dílo o Balearech.*) Ostrovy tohoto společného jména jsou v každém ohledu znamenité, a to jak co do kras přírodních, tak i co do starožitnosti a povahy obyvatelstva. Arcivévoda Salvátor má na Balearech své statky a tu lze se domyslíti, že milá jeho povaha a jeho lidumilství s lidem jaksi srostly a že co o Balearech napsal, řinulo se mu ze srdce. O jeho skvostném třísvazkovém díle vydaném již roku 1871 vyjádřil se Wurzbach, že žádná země na světě nemůže se honositi dílem v takové skvělé úpravě. Pohříchu ale díla toho vytištěn byl jen skrovný počet a není též v knihkupců k dostání. Konečně ale podařilo se dosáti dovolení k vydání lacinějšímu a též rozšířenějšímu.

V předmluvě k němu praví pan arcivévoda, že ve svém spise chtěl obyvatelstvu, s nímž zažil mnoho příjemného odpočinku, zanechat po sobě památku.

Kdož prý ostrovů těch nezná, naleznou v jeho ilustracích jakýsi nástin vznešených přírodních kras, a též, kdož je zná, bude prý to milou upomínkou.

Nové vydání obsahuje na 1000 stranách 600 výtečně provedených ilustrací, znázorňujících nejkrás-

nější rozhledy na různých místech ostrovů: Mallorky, Menorky, Ibicy a Forwentery. O každém ostrově pojednáno je zvlášť. Nejdříve předvádí vznešený spisovatel geognostickou stavbu ostrovů, pak popisuje floru a faunu v důsledném pořádku, načež přechází k zemědělství, rybnářství, obchodu domácím a veřejnému životu. A všude za slovy následuje obrazek.

Nejzajímavější je popis lidu. Tu spisovatel prodlívá s největší zálibou. Z každé řádky je cítit, kterak milé mu bylo s lidem tím obcovati.

Lid zde — dí — jest veselý, upřímný, sdlný, vědecký za každé dobrodiní, je i soucitný a k chuděmu dobrotivý. Zde je člověk ještě ve své přirozené nezávislosti, prostý všeho umělkování. Každý cizinec je mu vítáný, může projíti celý ostrov a nepotřebuje jíti do hospody.

O nárdku na Ibice napsal: Objev se zde u dveří kde chceš, všudež jsi s upřímnou srdečností vítán. Ti dobří lidé snesou ti, co kde mají.

Obyvatelé Menorky (18,000) jsou probudili, intelligentní, se značným hudebním nadáním a při tom jsou velice mravní. Mravnost Menorkánů jest příslavná. Kamkoliv přišli, všude po sobě zanechali dobrou pověst.

Velmi zajímavý jsou kapitoly o řeči a literatuře, jakož i o školách a vzdělanosti. Mallorka má svou literární minulost. Zde se narodil Raimund Lull (+ 1315) a u věku 15. vyšla odtud slušná řada básníků, z nichž lze uvéstí Fr. Aulesa ze 16. století. Ale i náš věk zplodil zde značné básníky: Tomáše Fortezu, José Quadrada, Pedro d'Alcantora a jiné.

Pan arcivévoda z nich podává některé ukázky. Veliký poklad má tam lid národních písní. Na Menore lidová píseň ode dávna pěstovali řeč otců a mnozí z nich jsou podivuhodní improvisační, kteří mezi sebou pořádají závody. Po celé hodiny můžou se

*) Baleary jsou španělské ostrovy ve středozemním moři v objemu 5915 čtver. kilom. s 313.000 obyv. Hlavním městem je Mallorka.

musí se zreformovati; to je tak lehoučká a lákavá práce, že se do ní každý primán může pustiti. Právo k tomu mají však zvláště realisté a pokrokáři; těm je svoboda, pravda a křesťanská láska nade všecko. Všude jinde jest jen násilí, lež, pokrytství, sobectví...

Realisté sami nepracují; oni jen stále opakují: »Stálo by to za práci, aby se toho někdo chopil... naši političtí měli by se o to starati... uvidíme, co se v té věci stane... u nás, jako obyčejně, nechá se všecko běžet... Staročeši to zanedbali... Mladočeši si toho nevěšají...« atd. Jaká rozkoš býti realistou! Na věc hubovat a nic nedělat. Tak bývá i s Husovou slavností. Realisté by rádi nějaký požitek z toho měli, ale poslat tam své lidi je choulstivo, proto poštvají Mladočechy. Slyšete totiž realisté, že mladočeští poslanci »očekávají, že náš lid po širé vlasti v památný den bude vzpomínati velikého syna svého«, těší se (realisté) z toho, neboť se obávají, aby mladočeští poslanci nepozvali letos do Prahy za řečníky k Husovu dni své spojence z říšské rady pp. Ebenhocha a Dipauliho. Taková poznámka by přec doplála poslého valacha, jak teprve horkokrevnou mladočeskou delegaci. My jsme jen klerikálové, obmezení a krátkozrači, ale tohohle jsme se přece neobávali. Patrně měl realistický strach velké oči. Realisté musejí Mladočechy vždy rýpnout, sic by jinak snad nedělali nic. Ze strachu před živlým realismem však vymrští se jednou za čas mladočeský lev, zarve ve svém orgáně, chytne husitský palačt, uhodí jim několikrát, a má zas na nějakou chvíli pokoj. Realisté se dali teď do reformování katolického učení a uvědomělých katolíků. Rukopisná kampaň dopadla haněbně, s mladočeskou politikou nelze hnout, Staročeši si z jejich řečí nic nedělají, čeho se mají chudáci realisté chopit? Lehká práce a laciný výdělek kyne jim jenom, budou-li reformovat katolíky. Znal jsem jako chlapce jednoho zedníka, který se považoval za reformátora katolického náboženství, lečdemu se posmíval a tvrdil, že napsal pravdivý »Život Ježíšův«, jenže mu rukopis nikdy nechtěl otišknout.

Z toho bych soudil, že reformování učení a život svých bližních není tak těžko. Realistům zvláště celibát nadělá mnoho starostí.

Co už špatných vtípů a rozkošných dvojsmyslů napsali o bezženství; znají snad své čtenáře a vědí, že takové poznámky o kněžích jsou jako záračný balsám na rány těch, kteří se šestým přikázáním jsou na kordy. Ostatně »láska« realistů k nám katolíkům je docela přirozená. Masarík, taťka realistů, opustil katolickou víru a tu dle známého psychologického zjevu »poturčenec horší Turka«, nemůže jinak, než katolíky tupit a pronásledovat. My však si myslíme, že takový člověk, fanatíkovo vášni zaslepený, jakož u odpadlíků od víry katolické bývá, nemá práva o věcech náboženských mluvití, poněvadž hledí vždy jen omluviti svůj skutek a sebe ospravedlniti tupením a podezříváním jiných. Národní odrodilci bývají také takoví. Poturčenec horší Turka.

Také pokrokáři v nedostatku modernější práce pochutnávají si na husitské kůstce. Tak se tedy žijí svět mladých, moderních. I ti mladí touží po tom, aby se vrátily bývalé zlaté časy, kdy se vštěpovala pravda Boží mečem a ohněm, kdy se zpívalo: bijte, zabíjte, žádného neživte!« Rádi věříme, že jen tímto způsobem bylo by možno »moderní idee« do všech českých hlav vpraviti. Pokrokáři přece zatracují »všechn modlářský kult národa a vchočování na pouhé vlastence a štvaní do nenávisti národa jiného«, a zatím následují starou frázovitou generaci, která se starala o blahobyt národa a jeho kulturní potřeby jen řečmi a zábavami. »Svět mladých«, »mladci sotva přes 20 let«, nekácejí tedy modly, ale pomáhají je stavěti. Nic životnějšího, nic realnějšího nenalezli, nežli že politování hodnou dějinnou událost nesoudnému a nepřipravenému lidu tendenčně předvádějí a při tom zvtáralé fráze o katolických přednášejí. Pochybujeme, že by v pověstném navozování nynějšího duchovního života s českou minulostí, jak se jeví v dobách husitských a bratrských, byla nějaká životnost a realnost. Kdyby v lidu jen držal duch příbuzný duchu husitskému, byla by se za ta léta, co se do něho hučí a volá, jistě již probral ze svých mrákok, šel by cestou svou, žil by životem svým. Nyní však lid nerozumí, co mu pánové chtějí, a objeví-li se někde něco, jest jen vyhlané a násilné. Ostatně je-li pravda, že bylo hučeti české násilím udoláno, že nezahynulo vnitřním vysilením nebo rakovinou ve vlastním těle vzniklou, snad by neměli pánové proti tomu reptať už z toho důvodu, aby zůstali důslednými darwinisty. Naše stanovisko to není, ale jen ex ore vestro vos judico.

Stále se mluví o realismu a zatím lítáme jako větroplavci ve všech dílech světa a v uplynulých časech, ale o skutečné potřeby lidu nikdo se nestará, poněvadž se lidu nerozumí, ba jedná se proti jeho duchu a proti jeho touze. Jen se zeptejte českého člověka, co chce, a to mu opatřte a neblázněte ho svými fantasiemi.

Jsem pevně přesvědčen, že husitským křikem

charakter českého lidu kazí. V Čechách působí zajiště veliké množství kněžích horlivých, nezištných, obětavých; mají lid sobě oddaný, lid, jenž s přesvědčením lne ku katolické víře: kterak ale pochopí takový lid, že jest kněz jeho nepřitelem, že jest církve jeho zkláma? Zda může uvěřiti národním vůdčím, zda může míti k nim důvěru, když vidí, jak se chovají k jeho náboženství? Není to také zkláma pro národní kazeň? Tu jsme oprávněni vám říci: Vám se, pánové, nejedná o lid, o blaho lidu, ale jedná se vám o záhubu katolické církve. Buďte bez starostí, brány pekelné již nepřemohou. Kdybyste milovali lid svůj, nebudete ho mučiti a másti zásadami, které vám všípil světoběžný liberalismus, nebudete ho o náboženskou útechu okrádati. My máme vůči vám vždycky zlé postavení; předně, vy nerespektujete učení říšské, ale dáváte se másti osobními vadami těch kterých katolíků, vy se nechočete ani tolik namáhat, abyste poznali učení katolické, vy nehledáte poučení, ale žijete ve starých předsudcích a lžích, na které nepřátelé církve skutečně fabriky založili; dále máme vůči lidu těžší postavení, poněvadž žádáme ve jménu Božím plnění přikázání, z nichž některým velice se vzpírá křehkost lidská. Věru jest ku podivu, že není mezi lidem odporu proti církvi ještě více, když povážíme ducha nynějšího času a požadavky víry.

Lid povyzbovován jest k oslavě Husově všemožným úsilím; slavnostní schůze, brožury, sochy, obrazy mají lidu učiniti Husa sympatickým. Zdá se, aspoň v nábožensky směřených krajinách jsem té zkušenosti nabyl, že lid Husa a husitské hučeti spíše v odporu má, že mírně jeho povaze bouřlivé doby se protiví. Působivý obraz vystaven těchto dnů v Jungmannově třídě; obraz představuje Husa, kterak jej Kristus objímá. Obraz muze v diváku opravdu vzbuditi soustrast a lásku k Husovi. Myslénka je ovšem z katolického názoru, jakož svědčí četné obrazy svatých takto vypodobněných. Proti obrazu bychom nic nenamítali, ale viděli jsme v tom jakési dryádnictví; kolem obrazu je totiž celý krámecek brožur, obrázků, sošek — zrovna jako o pouť. Doufáme, že naši obrazoborci nebudou se už oháněti slovy Písma: Neučiníš sobě rytiny, a těší nás, že již pochopují význam obrázků a sošek.

Politické zprávy vnitřní.

V Praze, 14. července.

Přítomná situace jest velice povážlivou a také velice choulstivou. Jest to veliký konec malých počátků. V událostech dnešních nevznají se ani nejseriosnější politické a kde kdo neví, co přijde zkrátka, ježto událostmi v Chebu porušen obyčejný chod vládního aparátu i podlomeny veškeré svazky, jež vláda měla s různými stranami. Čeho tu člověk může se jen domýšleti? Mála, neboť co platno veškeré ujišťování, co platná různá nařízení, co platny sliby a smlouvy, když ten, kdo je dává, není schopným jich udržeti. Slibovati si dnes něco za stávajících poměrů, ve slib ten pojmáti hr. Badienho, tof velice illusorní. Vzdýt ten, jenž nedovede udržeti na uzdě vypojobnost německou, jakž potom udrží celý ten komplex ostatních stran? A že Němci puštěni jsou jako koně z pust uherských, to viděti z jich posledních činů. — Není u nich házně, není u nich obavy do budoucnosti; vzdýt jsou si jisti, že vláda s nimi počítá a že jsou si také vědomi, že za sebou mají celou stranu. Jaké tu tudíž naděje pro nás? Pramalé. To také zřejmě i z nedělního prohlášení vládního »Fremdenblattu«, kde se mluví, že vláda nedá se odstrašiti obtížemi, nýbrž je zahájenu již cestou anebo jiným způsobem přikroč k rozřešení českého problému i pokusí se nejen věc překonati, nýbrž i jasně stanoviti práva Němců a Čechů. Pěkně to sice doznámí, ale ze všad vyznívá otázka, jaký je ten »jiný způsob«, či kam vede tu naznačená jiná cesta? Co chce vláda, co zamýšlí hr. Badien? Toť záhada, která zůstává zahalena temnou rouškou tajemství, a kterou as zodpovědětí troufal by si málo kdo. Mluví sice o věci té polské časopisy a hlavně »Przeglad Polski« ujišťuje, že vláda se již definitivně rozhodla o svém dalším jednání stran vnitřních záležitostí; leč situace sama není dosti jasná, ač tu jaksí nastíněno, že pomýšlí se na změnu ústavy pro případ, že by situace dosavadní měla delší trvání. Toť ovšem byla by změna velice vážná, a také bylo by to jednou z nejříznějších odpovědí na konání Němci, ale přece jenom se zdá, že vláda k něčemu podobnému se neodhodlá, ano, že za daných poměrů se ani k tomu odhodlati nemůže.

Události chebské vyvolaly, jak pochopitelno, různé mínění různého; na straně jedné sympatizují s jednáním těchto čistých rakouských »vlastenců s chrpon«, kdežto na straně druhé aspoň na oko nechtějí rozlišiti si očet s vládou. Tak »W. Tagblatt« velice snaží se omýti před Badienim Němce české, a přimlouvá se za to, aby přátelství s vládou bylo udr-

ženo. List tento, jakož dalo se očekávati ode všech, staví se naprosto proti policejním opatřením chebským, any živí toliko vášně a pomáhají ku slávě nejvýstřednějším živilům nacionálním; ovšem že za každý případ snad té z v. horlivosti některého okresního »pána« nelze činiti zodpovědnou vládu, ježž úkolem jest jediné opatření smru. A tónem tím omývá jest vlastizrádný skutek Němců dále. Poukazováno na jich momentanní rozčillenost, promlouváno o počestování, federalismu i klerikalismu a konečně vytyskují tu slova, že »politický boj mezi Čechy a Němci musí jednou skončiti, a ten, kdo smír zamítá, není přitelem lidu.« Dle toho má lid německý málo přátel, ježto pro tento smír obou národností není na straně německých vůdčů nějakého porozumění, a také ani ne vůle. — Ztřeštěnci němečtí potřebují rozčilení lidu německého, boj jest jich životním povoláním, a tak jeví se ne- možnost nějakého vyrovnání s vládou či s námi. V pravdě jest tento lid německý ubožákem, ježž štovou jak v aréně. Ovšem jest tu otázka, dlouho-li to vydrží.

Již včera zmínili jsme se na místě tomto o schůzi předsedů klubů ústavověrných velkostatkářů, jimž v pravdě možno vytknouti farijejské přímo jednání, ježto uskutečnění manifestu německo-liberálního velkostatku znamenalo by morovou ránu pro říši a »waffen« pro nás Čechy. My něčemu podobnému musíme naprosto odporovati, anof páni, jednájící v paláci hr. Thuna, jsou uvnitř úplně totožni s podvratnou stranou Schönererovou, kteráž stále mluví o prvenství a historické i kulturní svrchovanosti německé, jakož i o oprávněném (sic) postavení Němců v Rakousku. Obě skupiny liší se toliko řečí a její vyzněním, leč v obou bují panovačnost a z obou fičí nadpráví a nadvláda pro ně samy a poddanství i snížení nás. Communiqué německého velkostatku spásobilo dle »N. W. Tagblattu« na místech rozhodujících o brat. Ve kruzích zasvěcených jest ustáleno již mínění, že kabinet hr. Badienho nedovede sám vnitřní krize rozřešiti, a že tudíž postavení jeho jest otřeseno, ano, že krize již vznikla. Nastanou tudíž i vesla vládního brzské změny, a již také prosylchá se, že předsedou ministerstva stane se tyrolský místodržitel hr. Merveldt, pán to úplně politicky bezbarvý. Nechceme předbhati událostem, ale zdá se, že krize vznikla jediné v hlavách německých velkostatkářů a v táboře německém, a také nelze si mysliti, že by měl dnes nějaký nováček tolik zmužlosti a také obětavosti, aby vstoupil v čelo vnitřní vlády urovnával záležitosti českoněmeckou znovu, či na basi prohlášení německého velkostatku.

Předseda katolického sjezdu rakouského, posl. hr. Sylva Taroucca, prohlásil jménem zřizujícího výboru, že sjezd tento letošij již konati se nebudě, že však valný sjezd v r. 1898 jest zcela zabezpečen.

Slyšení nově jmenovaného německého státního tajemníka Bülowa u císaře rakouského obrátilo k sobě pozornost i v kruzích nejšířších. Jednalof se o východní otázce a záležitost tu projednával mocnár s řiditelem německé politiky, jenž provázeti bude císaře Viléma II. do Petrohradu, velice důkladně. A slyšení to, znamenajíc souhlas Německa s Ruskem i Rakouskem, znamená jistě i zabezpečení míru.

Poláci ve Slezsku. Poslední polské snahy na Těšínsku, aby soukromému polskému gymnasiu dostalo se práva veřejnosti, zůstaly bezvýsledny. Polské deputaci, která v záležitosti této byla opětně ve Vídni, dostalo se odpovědi, že »nynější situace nedovoluje, aby požadavku práva veřejnosti na ten čas bylo vyhověno«. Jak se dovidáme, zástupcové polského lidu na Těšínsku obrátí se se svou záležitostí přímo k panovníkovi. Krok tento každý pochopí, pováží-li se, že od udělení práva veřejnosti závisí existence ústavu. V této věci oznamuje ještě krakovská »Nowa Reforma«: »Říšský poslanec monsignore Swieżyho vystoupil z kola polského, poněvadž náležitě nepodporovalo jeho snahy v záležitosti polského gymnasia v Těšíně. Na dotaz msgra. Swieżyho, proč Gautsch odepřel polskému gymnasiu právo veřejnosti, nechtěl dáti ministr žádných vysvětlení, při čemž se toliko vyslovil, že učinil pro toto gymnasium vše, co bylo možno.«

Německé obstrukci pomáhají zdatně Maďarí, a to ve všech skorem svých listech. »N. Fr. Pr.« ureveňuje dopis z Pešti, kde uvedeny jsou hlasy maďarských listů, sympatizujících s Němci. »Pest Naplo« slibuje si od nástupce Badienho mnoho dobrého a tvrdí, že Rakousko a dualismus prodělávaj v těchto dnech těžkou krizi. »N. P. Journal« tvrdí, že Němci po jeho soudu jsou úplně v právu, opírající se praetensivně Če-

chů a federalisaci monarchie. Také »Bud. Hirlap« a »Mag. Hirlap« přispěly se svou troškou do mlýna a mezi tím, co prvý předpovídá pád Badiho, tvrdí druhý, že rakouské bajonety v Chebu patřily sice Němcům, ale zle poranily dualismus. Zdá se, že páni Maďaři pro samý les nevidí stromů. Radili bychom jim, aby raději hledali lék pro své interní bolesti a ponechali si starosti své o naše »milé« krajanů německé národnosti jedině jim samým. Však je to rada jistě upřímná, anýť nezapomenuty ještě události z posledních voleb maďarských a známa jest veřejnost činnost maďarských židoliberalů oproti ostatním kmenům v Uhrách.

Politické zprávy zahraniční.

V Praze, 14. července.

O pronásledování Poláků v Prusku přináší »Schl. Volkszt.« následující nové zprávy: »V Poznani, západním Prusku a Varmii zapovídá se nyní polským spolkům bez výjimky veřejné právody, řečnění, deklamace, zpěvy atd. V nejčastějších případech zapovídá se i spolkové slavnosti samy. Jen tu a tam dovolují se spolkům ještě zcela malé zábavy a někdy konečně i koncert, při němž však není dovoleno hrát polské písně. Jestli se proti výnosům okresních úřadů, starostů nebo obvodních komisářů podá odvolání, potvrdí vláda bez výjimky záporové první instance. Doufá-li se však Poláky tím způsobem zgermanisovati, dosáhne se pravého opaku a účtět bude předloženo při nejbližších volbách. Tyto záporové jsou dle všeho následkem tajného nařízení ministerského.

Katolické učitelstvo ve Viremberku dle »Germanie« horlivě stojí za školu konfessionální a duchovní dozor, anž by se od svého stanoviska dalo odvrátiti agitacími protestantských kolegů a demokratů. Také sedm resolucí, které přijal výbor centra 30. prosince m. r. v Ulmu o školství, bylo katolickým učitelstvem viremberským přijato příznivě. Od onoho dne obdáváno bylo několik set učitelů v katolických obcích, na jejichž denním pořádku stála otázka školy konfessionální a jež končily podáním petič k ministerstvu, v nichž se žádá zachování škol konfessionálních a duchovního dozoru. V čele takových projevů stojí ponejvíce katolictví učitelů sami. Jelikož jest země, a tím zajisté i sněm a vláda, většinou protestantská, není ovšem jisto, že školu náboženskou a duchovní dozor podaří se uhláti.

Změna vládařství v Lippe-Detmoldu. Hned po rozsudku smířčím soudu složil dosavadní vládař princ Adolf z Schaumburg-Lippe, švagr císaře Viléma, svou vládu a rozloučil se ve zvláštním manifestu s knížectvím. Také jeho ministr a první ráde v Oertzen podal demisi. Při rozloučení s úřadnictvem a zemským poslancem, pokud se dostavili do zámku, předčítán byl sensační telegram císaře Viléma II. princ Adolfovi, v němž se nalézají následující slova: Tvoje vládařství bylo pro tuto krásnou zemi zajisté požehnaním; lepšího pána a také paní Detmoldsko nikdy více nedostane. V srdci Viléma II. zvlštěl tu patrně švagr nad císařem.

Proč byl kníže Ferdinand Bulharský v Římě? Pro jakou příčinu se Ferdinand I. vydal na cestu do Říma, není zcela patrné, a proto přes vyhybavou řeč Stojlova má se za to, že chtěl získati souhlas krále Humberta k nastávajícímu prohlášení Bulharska za království. Vlastně měl by se v té věci obrátiti na sultána, jehož jest vasalem, ale možno dost, že kníže Ferdinand chce zároveň získati Bulharsku úplnou samostatnost a tím získati v národu větší oporu. K jeho odjezdu z Říma dostavil se na nádraží bulharsko-sjednocený biskup Lazar Mladenov, s nímž se kníže bavil déle než s ostatními hodnostáři. Mladenov je Macedoňan a náleží k řádu Lazaristů.

Zahraněční politika italská. Zahraněční ministr italský, Visconti Venosta, sdělil především sněmovně, že vláda hodlá co nejdříve opustiti Kassalu. Ve výslovných habeských hodláních poměry upraviti tak, aby mohla okupaci obmeziti na Massavu. Přímořské krajinu, které dnes tvoří italskou kolonii, hodlá podržeti. Ministr dále pravil, že Itálie musí zůstati věrna svým spojenicům v Evropě, a zjistil, že poměr k Francii se zlepšil. Jeho snahou prý jest, aby Itálie se sousedním národem žila v míru a shodě. Vláda byla vždy a jest až dosud nakloněna ve spolku s vládou francouzskou podrobiti obchodní styky obou zemí zkoušce a na místo nynějších poměrů v nich zjednati vyrovnání zájmů. Vyjednávání toho druhu však může započíti teprve pak, až bude naděje, že bude mít výsledek.

Stávka strojníků v Anglii. V pondělí započala jedna z největších stávek, jakou svět až dosud zažil. Šťastné se jí na 100.000 dělníků. Tyto veliké rozměry její nezavíhuje dělnictvo v plné míře samo, neboť tam, kde část dělníků přestává pracovati, továrníci vypovídají dvoj- až trojnásobný počet. Jedná se tu patrně o otázku moci, jako v Hamburku. Dělníci domáhají se dle jména osmihodinové doby pracovní ale ve skutečnosti vede se boj o tu dobu. Dělnictvo chce, aby při kratší pracovní době mzda zůstala nezkrácena, ale jeví se při tom také zřejmá snaha, vynutiti spíše větší mzdu. Ve čtvrtek prohlásil ve sněmovně poslanec předseda obchodního úřadu, že jest ochoten prostředkovati mezi dělníky a továrníky, ale že dosud nenadešla doba k tomu. Stávkářové vládnou kapitálem 350.000 lib. šterl., což ovšem při tak velikých rozměrech stávek nestačuje. Stávkářský výbor spojených společenstev vyzval členy těchto, aby všude, kde čtvrtí díl jich byl z práce vypovězen, zastavili práci úplně. Dále vydal ostrý manifest proti továrníkům, poněvadž rozšířili zastavení práce na celé království, kdežto dělnictvo mělo v úmyslu stávkovati pouze v Londýně. Továrníkům jedná se dle všeho o to, aby válečný poklad dělníků vyjeden byl co možná brzy až do samého dna, a aby mimolodnější strojníci nemohli své londýnské soudruhy hmotně podporovati. Velmi důležité pro stávkáře jest, zdali veliká loděnice Fairfieldova na Clydu a Harland a Wolf zastaví výrobu, což, jak se zdá, se stane. Také se obávají stávkáři, že budou povoláni dělníci z ciziny, jak se to stalo už jednou v Elswickových dílnách, když tam vzniknul boj o devítihodinový pracovní den. Společnostní rada londýnská, která stojí v čele veškerého dělnictva londýnského, usnesla se především, že stávkářům poskytne mravní i peněžitou pomoc. Ve výše zmíněném manifestu praví stávkáři, že londýnským strojníkům od 25 let nebyla mzda zvýšena a že je spravedlivé, aby také oni brali podíl na nyníjších dobrých obchodech. Za účelem tím vyjednávali prý v tichosti se zaměstnavateli, anž by vyhržovali násilím. Po šestiměsíčním vyjednávání povolili prý londýnské továrníci, v jejichž službách jsou dvě třetiny členů jednoty společenstev, osmihodinový pracovní den. Vše bylo by skončilo hladce, kdyby na severu nebyl býval vynalezen neblahý spolek zaměstnavatelů. Jakmile ten se zjevil na jevišti, vynasazil se pohnouti firmy, které osmihodinovou práci nepovolily, aby zastavily výrobu. Zkušenost učí, že požadavek osmihodinového pracovního dne průmyslu neškodí. Strojníká firma Mather a Platt, která zaměstnává 1200 dělníků, povolila ho již před třemi léty, nejprve prozatímně na jeden rok a pak, když shledala, že dělníci za osm hodin vyrobí právě tolik, co za devět, podržela ho vůbec. Také se zjistilo, že dělnictvo zkrácením pracovní doby mravně se povzneslo.

Povstání na Filipínách. Především vypršela lhůta, kterou dali Španělé malajským povstalcům k podrobení se. Nejvíce vynikající vůdčové, mezi nimi Agninalos, prý se již podrobili a vláda doufá, že také ostatní budou hledem dohnáni ku vzdání se. Bylo by tedy Španělsko jednoho nebezpečí zbaveno. Ovšem jest otázka, zdali zpráva ta jest pravdivá.

Církevní obzor.

L + 50. **Osobní.** Dne 11. července přijat byl msgr. dr. František Zapletal, vicektor papežské české kolleje v Římě, v delší audienci u Sv. Otce. Sv. Otec vyptával se dopodrobna na všechny poměry české kolleje. Když pak řečeno bylo Sv. Otci, že msgr. Zapletal odjede počátkem srpna domů, Jeho Svatost hned ráčila podotknouti: »Ale vrátíte se zase?« Tato láska a důvěra Sv. Otce v msgr. Zapletala, vicektora pap. české kolleje, nalzeze zajisté živého ohlasu v srdci všech, kdož příležitost měli poznati slyšetnou povahu monsignorovu.

Ke slavnosti škapulířové: Paterý sv. škapulíř. Poučení a pobožnosti, jež pro zbožné věřící podle autentických pramenů sestavil Method Vojáček, kněz řádu sv. Benedikta v Emausích. S povolením představených a nejd. k. a. konsistorie pražské. V Praze, 1897. Tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské knihkupectví V. Kotrba. 144 stran. Cena 25 kr. — Škapulíř vůbec jest roucho, které nosí některé duchovní řádové, jako benediktini, dominikáni, karmelitáni a jiní na svém obyčejném oděvu řeholním, splývající od ramenou z předu a ze zadu dolů. Když rozliční řádové počali ostatní věřící v bratrstvech k sobě přidružovati, dávali jim jakýsi zvenějš odznak svého řádu, jako pás nebo také škapulíř. Tak povstaly rozmanité malé škapulíře, které dle rozličné své barvy naznačují tedy jakési užší spojení s tím kterým duchovním řádem, i nějakou zvláštní duchovní službu. Nejvíce jest v užívání těchto pět škapulířů: škapulíř hnědý

Nejblah. P. Marie Karmelské, náležející řádu Karmelitánů; černý Sedmibolestný P. M., řádu Servitů; modrý neposkvrněného Početi P. M., řádu Theatinů; bílý Nejsv. Trojice, řádu Trinitářů, a červený umučení Páně, misiionářského řádu sv. Vincence z Paula. Církev schválila nábožné nosení škapulířů a obdařila je mnohými milostmi. Ať o jiném pomlčíme, mají členové sv. škapulíře účastnství ve všech dobách duchovních, jako v modlitbách, ve mších svatých, v postech, almužnách a v jiných dobrých skutcích, které se ve jmenovaných řádech konají, a mohou získati velmi mnoho odpuštěk. Nejctihodnějším škapulířem jest škapulíř karmelitánský, o němž přislíbila Matka Boží sv. Šimonu Štockovi, generálu karmelitánů, dne 16. července 1251, a Janu XXII. okolo r. 1320, že kdo jím oděn jsa zemře, konav v životě jisté dobré skutky (kněží a osoby řeholní, které se modlí breviář, a všickni, kdo se modlí denně »Malé hodinky Mariánské«, plní již zároveň povinnost k získání výsad karmelského škapulíře), na její přímluvu bude spasen a brzo z očistce vysvobozen. Věhlasní papežové Benedikt XIV., Klement VII., Pius V., Innocenc XI. a jiní vážní bohoslovci horlivě se zastali těchto zaslíbení proti některým námitkám. O takovýchto věcech jedná svrchu uvedená knížka. Mluví se tu nejprve o škapulířích vůbec, a potom kčí se původ, účel a zvláštní milosti jednotlivých pater škapulířů. Ale na pouhém poučování spisovatel neprestal. S články poučnými střídají se příměšené pobožnosti, rozjímání a modlitby, aby údové škapulíře byli údy živými. Ku konci pak nalézáme náuku o odpuštěch a bohatý jich seznam, prospěšná připomenutí a potřebné formule ke svěcení škapulířů pro kněze, a ještě některé modlitby. Spis je sestaven pečlivě z autentických a spolehlivých pramenů a pomůček latinských, německých a českých; jest ozdoben milým obrázkem P. Marie Karmelské z umělecké školy beuronské, a knihkupectví Cyrillo-Methodějská (V. Kotrba) dala mu velmi úhlednou zevní úpravu. Papežové, biskupové, císařové a králové (Rudolf I. z Habsburku, Karel IV., Ludvík IX., králové polští, portugalští, kastilští a j.) a nesčíslní věřící dali se obléci ve škapulíř P. Marie, aby si zajistili její zvláštní ochranu v životě a ve smrti, a aby se stali účastnými milostí propuštěných členům škapulířového bratrstva. Lze tvrditi, že jako jest znamenání se křížem charakteristickou známku křesťana, tak jest škapulíř jmenovitě karmelitánský, známku dítěte a ctitelů Mariánských. Proto dovolujeme si vřele doporučiti novou knížku »Paterý sv. škapulíř« i laikům i kněžím, aby se v našem Mariánském národě valně rozmnožil počet nositelů vzácné roucho a odznak služby Matky Boží, a kdo jsou jím oděni, aby se těšili z toho hojnému užitku. — V kláštere Emauzském (na Slovanech v Praze) lze nejenom objednatí svrchu uvedený spis, nýbrž i roucho škapulíře karmelského a paterého, a lze se tam dáti každé doby zapsati do škapulířových bratrstev. M. V.

L + 17. **K době exercitií.** Blíží se doba duchovních exercitií pro laiky v Příbrami, a pro kněze ve všech biskupských seminářích. V kníž. arcib. semináři v Praze řád 9. do 13. srpna. Též v domech řeholních dávají se pro různu jednotlivou nebo společně tato cvičení. Některá bývají velmi četně navštěvována, zvláště mezi Němci, k nimž často nemalý počet kněží řadí se z Čech a z jiných slovanských zemí. Pro letošek ohlašují se: u Redemptoristů v Eggenburce (na dráze cis. Františka Josefa) I. řada: od 19.—23. července. II. řada od 4.—8. října. — U Jesuitů v Innostosti 1. pro studující z vysokých a z vyšších středních škol od 16.—20. srpna; 2. pro učitele a jiné pány kněže od 23.—27. srpna; 3. pro kněze (dvakrát) od 30. srpna do 3. září, a od 13.—17. září. — V Lainzu (Viedeň XIII., Jesuitská kolleje) pro celý měsíc srpen k aždý týden od pondělí večer až do pátku ráno.

Schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje z arcidiecése olomoucké na posvátném Hostyně. Dědičtí sv. Cyrilla a Methoděje, víru katolickou národu českoslovanskému jako drahý odkaz sv. věrozvěstů zachovati, ji vždy více v národě upevňovati, uvědomění náboženské šifriti, své členy a v nich celý národ posvěcovati, tot vzeněným úkolem Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje pod ochranou bl. Panny Marie. A úkol tento Apoštolát s neunavnou horlivostí na Moravě plní, a práce a horlivost jeho klidů požehnané ovoce. Děkavem toho jest i valná schůze Apoštolátu arcidiecése olomoucké na posv. Hostyně dne 11. a 12. t. m. Ačkoli na mnohých místech začaly již žně, práce ze všech stran hrnuly se zástupy, a jak s potěšením bylo viděti, zvláště veliké bylo účastnství křesťanských mužů. Slavnosti započaly již v neděli. Strážce svatyně hostýnské vdp. superior Cibulka slovem nadšeným vítal poutníky, vítal členy apoštolátu u Matky Boží. Po litanii loretánské a sv. požehnaní byla sv. zpověď. 30 kněží zpravdalo přes 11. hodinu v noci a započali opět po 3. hodině na úsvitě. Návln kajcníkův byl veliký a mnohý po dlouhé době našl

u Matky Boží klid a mír duše dávno ztracený. V pondělí ráno v 7 hodin přišel sv. bylo společné sv. přijímání. Ke stolu Páně přistoupilo 2500 věřících, mezi nimiž dvě třetiny mužů; ovoce to zajisté požehnané. Po mši sv. o 9. hodině zahájena byla schůze Apoštolátu u Sarkandrovky pod širým nebem písní »Bože, co's ráčil před tisíci roky«, načež přítomné uvítal vdp. probost dubský, Štěpán Palásek. Slavnostní řeč měl neuvavný pracovník, jednatel ústředního výboru Apoštolátu, říšský poslanec vdp. dr. Ant. Stojan, jenž pronesl vroucí, povzbuzující, nadšenou řeč o významu Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou bl. Panny Marie, vyřídil i pozdrav katolických Čechů vídeňských. Řeč dra Stojana, jež šla zajisté ze srdce k srdci, způsobila hluboký, trvalý dojem u všech. Jednatel pak Apoštolátu arcidiecése olomoucké, vdp. Jos. Kubánek, farář v Němčicích na Hané, přednesl po té zprávu jednatelskou a pokladniční, jež vykazuje příjem za 5 let 5575 zl. 68 kr. Polovice z toho jest věnována k účelům sv. missie mezi Slovany, druhá polovice na potřeby diecésní. Apoštolát jest zaveden v 170 farách a má na 17.000 členův. Schůze vydařila se v každém ohledu znamenitě.

Nové antipendium. V době co nejkratší vystaveno bude v c. k. rak. uměleckém muzeu ve Vídni skvostné antipendium, jež zhotoveno bylo k rozkazu ministeria kultu a vyučování v odborné škole pro umělé vyšívaní ve Vídni; antipendium to, jež určeno ku ozdobě hlavního oltáře v chrámu sv. Víta na Hradčanech, vyniká nejen figurální komposicí, nýbrž i mistrou skutečné práce.

Vyznamenané rohlínice. Královna Viktorie dala čtyřem sestřím ve velké nemocnici v Ormoudstřed v uznání jich zásluh královský červený kříž. Královna pozvala několik dní napřed sestry do paláce a oznámila jim též účel pozvání. Uznání nechal na sebe dost dlouho čekati. Sestra Marie Helena Ellisová jest 83 let stará, sestra Stanislava Jonesová 74 let, sestra Anastasia Kellyová 69 a Marie Ch. Hoddonová 71 let. Sestry konaly hrdinné skutky při obsluhování nemocných v Krámské válce.

Zprávy denní.

— **Veřejné prohlášení.** Bylo nám zasláno toto prohlášení: Časopis »Školský Obzor« viní v č. 27. ze dne 6. července 1897 biskupskou konsistorf královéhradeckou, jakoby z užitku příslušných fondů, kterých po úplném právu spravuje, zadržovala oprávněné podpory učitelským rodinám osiřelým a učitelům nešťastím stíženým, jakoby užitku toho vynakládala neúplně, kuse a chudě, ba i k účelům jiným. Podávám tuto úřední osvědčení, že žádná z oněch tvrzení nezakládá se na pravdě; neboť učitelským rodinám osiřelým, a to nejen těm, kterýmž tak náleží, nýbrž i jiným, kterýchž o žádají, celý dotčený výnos ročně se rozděluje, a učitelové nešťastím stížení, kteří se zde o podporu ucházejí, též, pokud výdajné jmění stačí, ji obdržují, a vynakládá se vůbec dosažených úroků pouze a jedině k účelu stanovami vytknutému neb od některého dárce na čas zvláště vyhrazenému. V Hradci Králové, dne 13. července 1897. Dr. Al. Frydek, bisk. generální vikář a předseda biskupské konsistorie.

— **Polapený »Školský Obzor«.** Uveřejňujeme na jiném místě úřední prohlášení o učitelském fondu v Hradci Králové. Jde z něho na jevo, že list učitelský »Šk. Obzor« nemluvil pravdu, když tvrdil o diecésním učitelském fondu, jakoby k němu jméno bylo používáno. Nyní jest na časopise, aby mužně odvolal, když se neostýchal dáti místa domněnkám, které čar lži měly vtisknouti již napřed v čele svém. Pmluva »Šk. Obz.« přecházela z listu do listu. Který list chce býti listem čestným, jest povinen už sám sobě uveřejnit i zprávu tuto, aby nelpelo na něm znamením bezcharakternosti. Také »největší« list český »N. L.« přinesly dvakrátě onu nepravdu. Čekáme též, že i ony vezmou úřední prohlášení ad notam a že čtenářstvu svému oznámí, že v tom nebyly v pravdě. Teď jest vypsan »konkurs na charakterní listy«. Naši povinností bude pilně sečísti listy, které mají tolik síly mravní, aby vyzvaly: chybyly jsme. Dokud tak učiním, jest naší povinností nezabývat se časopisem, jenž, mírně řečeno, pravdu čtenářům zadržuje.

— **Po párném dnu.** Symfonie chebská dozněla, leč zvuky šíří se dále. Staré veliké boje se zase vrací, nutnost německého vlivu na rakouskou politiku dokazuje se zemězradou, a řev německý nemá konce. Co naši Němci v Chebu ztropili, to jest jediný výronem jich touhy po intervenci ze zahraničí; tito »loyální« pánové zaranžovali v Chebu jakousi »bitvu za německé prvenství«; leč zdá se, že se přetrumflí — dvakrát symfonie zloby lidu německého vyvinula se v tragikomedii, při níž ani to zvěšené volání za hranice nebylo originálním. A drzost Němců stále stoupá jako desivý přival. Kdo postaví hráz? Těžko určit, když i ostatní Němci, jimž do celé věci praničeho

není, také demonstrují. Obecní rada v Štýrském Hradci pořádá mimořádnou schůzi, aby projevila souhlas s jednáním Němců v Chebu, celovečerní rada obecní zaslala chebskému purkmistru telegram, vyslovující obyvatele chebského nejvroucenější sympatie, vraječím se ze zakázaného sjezdu národním »hrdinům« dělány veliké ovoce. A vrcholem zloby německé jest skutek v pravdě úžasný, jehož dopustili se děčínští Němci ve své známé hrdinnosti a kultuře. Přinášejí »Bohemie« zprávu, dle níž žádají děčínští Němci J. Excel. místodržitele hr. Coudenhove a, aby se zahájil podmokelské výstavy nesúčastní, ježto zastupitelstva děčínští i podmokelské usnesla se, že náměstek králův nemá býti uvítán. Čím tento jest velice pozoruhodný a zajisté že také bude mít příslušné následky a galantnost Němců k první osobě v království zajisté bude náležitě pochopena. — Cheb zase vzal na se obyčejnou tvárnost. Strážníci se vrátili, též četnictvo i příbraná stráž finanční. Rovněž propuštěno z vazby všech 15 zatčených, mezi nimiž nalézá se německý učitel, úředník, obecní starosta, hostinský, stavitel a několik domoácích pánů. Udlosti v Chebu jsou vsuktu neslychané a zavedené úřední šetření bude jistě poučným pro mírumilovnost německou.

— **Spravedlivý Němec o situaci v Čechách.** S čím jsme my v letech sedmdesátých skončili, s tím Němci bez příčiny dnes začínají; u nich nastala doba deklarací a meetingů. Poslední mariánský svátek svolal trutnovský Knotz shromáždění německého lidu do krkonošského městečka Rokytnice, aby tu nezfalšovanými německými slovy a při pravém německém pivě dán byl výraz uraženým německým citům. Cítě člověčinu, svolavatel Wolf se nedostavil; jinak schůze pod širým nebem byla rozpuštěna a pivo vypllo se mezi čtyřmi zdmi. Jiné neštěstí se nestalo. Týž den bylo mi jeti od milého souseďa postou s pokročilým Němcem, s nímž jsem se z dlouhé chvíle pustil v politický rozhovor. Že by mi chtěl svými názory se zalichotiti, to je naprosto vyloučeno; Němci nejsou tak ústupní a pak to nebyl žádný žid, jenž měni řeč desetkrát za den. Poněvadž i jinak byl vysoce inteligentní, padá jeho politické smýšlení tím více na váhu a není nijak míněni vyloučeno, že podobně smýšlí iu německých mužů, zvláště mužů z lidu. »Náš lid v Krkonoších,« pravil, »vzdálen jsa velkých měst a máje mezi sebou méně českého dělného lidu, je celkem méně přístupný štvacím novinářským, než ku př. kraj liberecký, teplotický atd. Proto nedopadlo to v Rokytnici asi dle přání našich výstředníků. Zvláště to z. zv. nařízené jazykové nechalo lid náš zde chladným. A proč by se měl tím německý lid rozčelovati? Pokud není v něm o nás Němcích řeč, dotud se nás to netýká a také nám to neškodí, dostane-li český sedlák vyřízení české od kteréhokoli úřadu, s nímž má co dělati, neb dopíše-li si dva české soudy po česku; to pak, co je v něm o nás, to nám vlastně je na prospěch. Já nepovažuji za moudré, štváti proti českému úředníku v německém území; ten přece nejde tam ze zvláštní passe, nýbrž že musí, že v Čechách není proň místa a že ho je při německém soudu potřeba k vůli českým menšinám. Naučili se naši lidé tolik český, aby lidu českému rozuměli, mají pro smíšené okresy kvalifikaci a vytisknou cestou přirozenou každého Čecha odtud. Já jsem obchodník a žádný veřejný orgán, a přece mně neznalost češtiny již mnoho v životě uškodila. Proč by se mladý, inteligentní muž nemohl přiučiti druhému jazyku v zemi aspoň v té míře, aby mohl konkurovati s úředníkem Čechem?! Tím jen získá, hodlí se i pro smíšený okres, ježto má postup zajištěnější, než když s jednou řečí nucen je seděti v okrese čistě německém, jakých je po Čechách málo. Učiti se a ne hubovati; dokud budou v Liberci Češi, dotud tam musí úřadovati člověk, jenž se s ním smluví; doveďe-li to Němce, přijde tam v první řadě. Já pro svou osobu nebyl bych ani proti českému státnímu právu, čili proti samostatnosti země a to proto, že já vidím ve vašem t. zv. státním právu především moment praktický — prospěch materiální, tudíž národohospodářský. Budou-li Čechy samostatnými, ovšem v rámci rakouského soustátí, budou samostatnými i finančně; ty miliony, jež jdou z Čech do jiných zemí, aniž by se kdy vrátili, zůstanou v zemi, čímž získá stejně Čech i Němec, pán i dělník. I kus sociální otázky bylo by tím rozřešeno. V tom je celý význam vašeho státního práva, co od něho očekávají však vaši političtí idealisté, je nesmysl (!). Až váš i náš lid nahlédne, že t. zv. štváči ze řemesla ze štvání vlastně žijí a tyjí, stojí a klešají, pak jim dá kvinde. Až posud tam nedospěl a proto politický žvanilům posud pěnice kvete. Ani německý, ani český lid žádného podléání necítí (?), když se mu to ale pořad do hlavy tuče v novinách i v hospodě, věří tomu konečně přece. Je-li nějaká sugesce, pak je tohle sugesce politická. Až se lid z té sugesce prospějí, je smíření možno a lid v Čechách se smíří přes hlavy redaktorů a politických klubů. Šlechta by mohla mnoho v tom ohledu, ale té nevěří demokratickou myšlénkou

prosáklý ani lid německý, ani český. Proto at toho raději nechají. Kdyby se na rozhraní, tedy v některém smíšeném okrese sešli předáci vaši i naši, ti by mohli mnoho docílit; náš i váš lid osvojí by si, kdyby se tak na několika místech stalo, toudu shodu a ona by poznenáhla propustila oba národy. — Váženy pan dopisovatel se as mylí. Také my setkali se velice často s Němci a měli jsme dosti příležitosti seznati celou řadu německých mužů různých vrstev společenských, leč tak spravedlivého Němce nepodařilo se nám seznati nikde, až bychom si toho ze srdce přáli.

— **Dr. Bedřich princ Schwarzenberg a Jihoslované.** Z Krajiny píše nám dopisovatel —4—: Katolicko-politická jednota pro Dolní Krajinu uspořádala dne 11. července veřejnou schůzi v Sent Jerneji. Nad 800 lidí bylo přítomno. Říšský a zemský poslanec p. dr. Hynek Žitník promluvil ohnivě o nynější situaci na říšské radě, o solidaritě Slovanů a katolických Němcův. Když vylíčil vlastnictví a lásku Jeho Jasnosti p. dra Bedřicha prince ze Schwarzenbergů k Jihoslovanům — jeho řeč v Českých Budějovicích — nastala mezi přítomnými veliká radost. Na konec byla přijata s provoláním »sláva!« a »živio!« resoluce, ve kteréž se vzdávají tomuto princovi vřelé díky za jeho lásku k trpícím Slovincům. Pochvalná adresa bude poslána od výboru katolicko-politické jednoty ve slovinštině a české řeči.

— **L. 48. Co vadí při vydávání katol. sbírek?** Nepravdělné zasílání. »Přítel domovní« pravidelně zašle každý měsíc jeden svazek. »Matice lidu« ve dvou měsících, a jiné sbírky rovněž tak. »Hlas katol. tiskového spolku« rozeslal odběratelům za půl roku jeden sešitek. »Zábavy vědecké« rovněž jeden, »Zábavná bibliotéka« stejně tak si vede. Tím se neziskají odběratelé, kteří chtějí mít každý aspoň měsíc sešitek. Lépe by se odporučovalo vydávati sbírky ony po sešitech pravidelně jednou dvakrátě v měsíci a ne po celých knihách. »Časopis musejní« rovněž členům nyní zasílán hned po vydání, a ne, by si jej po letech odebírali. Co by stála pošta, každý by rád zapravil.

— **Z rodiny J. V. císaře a krále.** Jejich Veličenstva císař a císařovna odeberou se dnes ve čtvrté dne 15. t. m. o 1 hod. 15 min. zvláštním dvorním vlakem do Išlu, kdež Jejich Veličenstva pobudou až do konce srpna.

— **V ústavu nevidomých dítek na Král. Hradčanech** obdívá se školní slavnost dnes ve čtvrté dne 15. t. m. v 8 hod. ráno. Ústav tento, jež řídí milosrdné sestry sv. Karla Bor., jest v Loreťanské ul., č. 104. O slavnosti té přineseme zprávu podrobnější.

— **Osobní.** Varhaníkem v kostele u sv. Vojtěcha jmenován p. Bedř. V y š í n.

— **Infantka španělská Isabella** odjela včera o 3. hod. 14 min. rychlým státní dráhy do Drážďan.

— **Domovské právo v král. hrad. městě Praze** uděleno bylo staviteli panu Antonínu Bočkovi, právo domovské a měšťanské panu Jindřichu Schwarzovi, obchodníku.

— **Z kruhů soudních:** Bada zem. soudu p. Jindř. Keck v Ml. Boleslavi přeložen byl k obchodnímu soudu v Praze. Rady zem. soudu jmenování byli náměstkové stát. zastupitelství pp.: V. Sláma a v Ml. Boleslavi pro Pisek a Jos. Kasalický v Plzni pro Ml. Boleslav. Knihovními jmenování přednostové vřp. úřadů vřp. soudů pp.: Aug. Winter v Lovosicích pro Tábor, a Mat. Čámský v Rychnově pro Hradek Král.

— **Zemská školní rada** udělila poletní k umístění malostranského gymnasia v býv. paláci Ottingenská, nároží ulice Josefské a Letenské.

— **Zlaté stipendium císaře Františka Josefa a Alžběty** uděleno bude počátkem školního roku 1897—98 posluchači české university v Praze. Žádosti vlastnoručně psané a svědčící přímo Jeho Veličenstvu, budež doloženy obvyklými doklady o majetkových poměrech žadatelových, jeho studiích a listem křesným, a zaslány budež nejdéle do 15. srpna t. r. e. k říditelství Nejvyšších fondů ve Vídni (c. k. dvorní hrad).

— **Školní zpráva.** C. k. vyšší gymnasium na Novém Městě pražském (v Truhlářské ulici) vydalo za školní rok 1897 výroční zprávu, v níž na prvním místě jest vědecký článek prof. dra Ant. Podlahy; O feckých překladech Pisma sv. Starého Zákona (část II.). Žákův bylo na ústavě tom 352, všichni Češi. Katolíkův bylo 319, evang. ref. 9, evang. augsb. 2, židů 22. Vysvědčení s vyznamenaním obdrželo celkem 78 žákův.

— **Státní ústav.** Píše nám čestný přítel našeho listu: Velmi často ozývají se s naší strany steský, že se sice mnoho mluví a radí, ale málo koná ve prospěch věci katolické. Neplatná udlost na př.: založení spolku neb svěcení dlaporu vyplní mnohdy celé sloupce časopisů, kdežto podniky daleko důležitější pro věc katolickou zůstávají šířiti veřejnosti neznány a nenalézájí tudíž podpory a účastenství ani v těch kruzích, kde by se to všim právem mohlo očekávat. Před několika dny konal jsem kratší cestu a při této příležitosti učinil jsem malou zastávku ve Slatiňanech u Chrudimi, kde jsou na vychování dvě dívky z mé farnosti. Přicházejí totiž ke mně často rodiče s dotazem, kam by měli deery své poslati na vychování. I odporučoval jsem jim poslední léta klášterní ústav ve Slatiňanech. Tentokrát chtěl jsem si sám ústav ten prohlédnouti, abych se osobně přesvědčil, pokud odporučení zasluhuje. Musím vyznati, že ústav ten má nyní ve mně horlivého přítele a odporučovatele, neboť jsem po důkladné prohlídce budovy, domoého řádu, jakož i práci školních a industriálních poznal, že vychování a vyučování jest zde skutečně vzorné. Před nedávnem, jak jsem se dočetl v novinách a jak mi bylo vypravováno, počil ústav ten návštěvou Jeho c. a k. V ý s o t pan

arcivévod Ludvík Viktor a vyslovil svou úplnou spokojenost. V hovorů s představenou kláštera přišla řeč na divní učitelství ústav, který týž klášter před 3 roky v Chrudimě založil. Já jsem se sem tam něco o tom četl, ale to bylo tak málo, že když jsem slyšel podrobně historii tohoto ústavu, tu jsem žasl, jak je možno, že naše katolická veřejnost tak málo o tomto velkolepém podniku ví. Letos počalo se se stavbou budovy, která bude státi okolo 200 000 zl. Kdo zná, s jakými obtížemi se takové ústavy zřizují, jakého nákladu vyžadují potřebné budovy, — zde k tomu přistupuje ještě okolnost, že ústav je internátní — ten dokonce posoudit velikost tohoto podniku. Ale cih. sestry důvěřují pevně v pomoc Boží a doufají, že budou moci podnik ten provést. Město Chrudim jim bude dávat po 50 let ročně 3000 zl. a půjčilo jim na tuto částku 80 000 zl. na stavbu. Ostatní potřebnou část doufají sehnati z jiných půjček, darů atd., a vypravování představené jsem poznal, že naděje jejich nejsou neoprávněny a že podnik ten má téměř zajištěnou budoucnost. Nejhorší budou první tři léta, kdy musí si zaopatřovati celé zařízení školních místností, což bude vyžadovati velkého nákladu. Kéž by se v řadě našich a zvláště duchovenských nalezi někteří, kteří by ústavu tomu pomohli aspoň půjčkou. Jak často sčítáme se kapitál do rukou dosti nespolehlivých a zde by byl dlužníkem duchovní řád, tedy osoba plně důvěry hodná. A hmotnou škodu by z toho neměl nikdo, poněvadž tak vysoký úrok, jaký platí záložny, by dostal také. A kdo má v úmyslu před svou smrtí nějaké dobročinné odkazy učiniti, věru, že by nemohl na lepší hrůvu peněz svůj uložit, než kdyby peníze ty věnoval ústavu aneb aspoň zčásti půjčil a určil, aby teprve po jisté době na úroci účely se věnovaly. Trvání ústavu je sice téměř zabezpečeno, ale kolik trpkých starostí bylo by cih. sestrami upořeno a kolik zbytečných vydání ušetřeno. Kéž by tyto řádky našly ohlasu v srdci některého velkoudušného dobrodince, já aspoň jsem ještě mladý tak trpce pocítil, že nejsem ani dost malým kapitalistou, abych mohl aspoň malou půjčkou přispěti.

— **Schůze tkalců a řemeslníků zivnostníků v Poličce.** V neděli dne 11. t. m. konala se v Poličce ve velkém sále »na stělnici« veřejná schůze tkalců a řemeslníků zivnostníků, na níž mělo se pojednati o záležitostech práce odboru tkalcovského a o zivnostenské otázce. Do schůze místními katolíci křesťansko-sociálního smýšlení pozván jako řečník redaktor »Dělníckých novin« Tom. J. Jiroušek z Prahy. Soc. demokraté a přívrženci všech politických směrů byli zastoupeni. Největší zastoupení byli křesťanskými sociálními. Mnozí přátelé lidí tkalcovských, jako p. K. Tyl, »také tkadlec«, ale radikál smýšlením, a soc. demokratický mluvčí J. H. n. á t, dostavili se do schůze se svými věrnými, aby jednak ztížovali práci tkalců a částečně aby postavili se proti zivnostním zjmům a potřebám tkalců, lidé to dnes v nejmstnějších poměrech postavených. Že takovými jednáními lásky u lidí tkalcovských si nezískali, jest jisto. O půl druhého hod. odpol. za přítomnosti 500 osob zahájil schůzi svolavatel p. Jan Jílek, tkadlec, načež předsedou zvolen faktor tkalcovský p. T. Kunhart, místopředsedou p. J. Jílek a zapisovatelem p. Ed. H. n. á t, tkadlec. Po zvolení předsednictva ujal se slova p. T. J. Jiroušek a vylíčil důkladně poměry tkalců na venkově a dokázal, že na zlepšení poměrů tkalcovského lidu nelze pomyslet, dokud tkalcovství nebude prohlášeno za živnost řemeslnou a dokud zároveň řemeslná společnost nedostanou zpět práva řemeslná nad výrobou i nad prodejem, o která bylo prohlášeno svobody živnosti ořízeno. Hlučný souhlas provázel řečníka, když navrhl resoluci, v níž na prvním místě se žádá prohlášení tkalcovství za řemeslo. Po řeči p. Jirouška mluvil soc. demokrat J. H. n. á t, který v řeči plně frází a na mnoha místech zásadně neshodně prohlásil, že nechce, aby tkalcovství bylo řemeslem a že nechce, aby zachována byla řemeslná jeho idealism jest: býti tovarným dělníkem. Dokud nebude celý národ na mízně, marně jsou naděje sociálních demokratů, že by došli k svému cíli. Řečník konečně za tímto účelem navrhl také resoluci, v níž se nežádá ničeho, než organizování tkalců v řadách sociálních demokratů — aby byli žebráky. Radikál Tyl surově napadá místní duchovenstvo proti velikému protestu shromáždění, které dupá, hřmotí a křičí: »Mlčet! Odvolat! Přítel židů!« Přítomný kaplan dr. Frant. K. n. a p., protestuje proti neslušnému vystoupení p. Tyla a jeho vývody za bouřlivého souhlasu prolouháje za řeč. Satisfakce řečník od p. Tyla nežádá a o ní nestojí. Hlučný, dlouhotrvající pochvala. Redaktor Jiroušek e poznovu ujímá se slova, aby hájil řemeslná práva, nejen tkalců, ale i všech zivnostníků proti židovskému tovarnictvu, než nadarmo. Tyto radikálové a Hnatovi sociální demokraté při hlasování o resoluci tkalců stropili takový hluk a rozruch ve shromáždění, že nedala se zjistiti většina ani po rozestoupení se na dvě strany sálu. Byl to smutný pohled na lid, který s jedné strany sešel se k pozvednutí hlasu za svá práva a s druhé strany proti nim. Tkalci se slzami v očích pozorovali, jak dělníci jiných odborů práce, kteří přísahají na rudý prapor pozdějšího sociálně demokratického internacionálu, stávají se v řady velkokapitalistických nepřátel řemeslné práce a zvláště zuboženého tkalcovství. Při sestupování se ve dva tábory hlasujících panoval veliký rozruch a nepokoj a nebylo naděje, že výsledek bude dobrým. Kdyby byl návrh křesťanských sociálů na prohlášení tkalcovství za řemeslo padl, bylo by zle se vedlo sociálním demokratům a kdyby bývalo vítězství na straně křesť. sociálů, na které stáli vesměš řozumní tkalci, bez srážky na obou stranách by schůze neskončila. V této kritické situaci povstal zeměpanský komisař a prohlásil schůzi za ukončenou. Soc. demokraté a radikálové uslyševše o rozpuštění schůze, propukli ve veliký řas a potlesk. Dosáhli, co chtěli. Shromáždění pomalu se rozcházelo za hlučných poznamének a výkřiků. Tak tedy schůze, do které skládáno tolik nadějí, přátely velkokapitalistické výroby po dvouhodinném trvání přerušena. Tkalci šli domů k svým stavům s hlavou sklopenou. Jejich práva veřejnosti v její přispění doufali — nebyla uznána. Tím však nejsou ještě zraštěni. »Budeme podepisovati petice!« s tímto helem se rozcházeli. Dobří, tichý, ale nešťastný lid!

— **Zakázaná schůze.** Poslanec I r o svolal na 18. t. m. schůzi do Bezručic. Ta však byla c. k. okr. hejtmanstvím zakázána, a sice s ohledem na stávající protivu stran, které již za doby volby rušivé na veřejný pořádek průchodu si zjednaly.

— **Z kanceláře Národního divadla.** Dnes se dáva původní balet »Bajaja« poprvé v předplacení (3. čtvrť). — Zitra jest Hilbertovo drama »Vina«. — Po nevádné pohostnosti hra divadelní společnosti Budilový měla neobvyklý úspěch, vystoupí tato společnost ještě jednou v Národním divadle, a to v neděli odpoledne. Představení bude opět při nedělních cenách odpoledních (sedadlo v pří-

zemí 1 zl.). Dávati se bnde opět »Malý lord« s malou Budilovou v úloze titulu.

— **Městská elektrická dráha na Král. Vinohradech** dopravila od zahájení pravidelné dopravy (25. června ve 12 hodin) do 12. července, tudíž za 17 a půl dne 81.983 osoby z těchto použilo 35.250 osob jízdy po celé trati a 46.733 osoby pouze části.

— **Rozhledna na sv. Hostýně.** Na vyvýšeném místě na sv. Hostýně staví se vysoký věž, která má poskytovat rozhled po okolí. Rozhledny té má se upotřebiti zvláště při manévrech, kteréž tam letos budou. Rozhledna bude převyšovati chrám sv. Hostýnských. Jak jsme již dříve oznámili, navštívil při letošních manévrech sv. Hostýn i Jeho Velič. náš císař a král.

— **Děravé zlatníky.** Včerejším dnem měla uplynouti lhůta, do kteréž státní pokladny měly přijímati děravé nebo jinak na výze zlehčené stříbrné zlatníky. Včera však byla uveřejněna výhláška finančního ministeria, kterouž se tato lhůta prodlužuje o rok, tedy do dne 15. července 1898.

— **Ražení peněz v Rakousko-Uhersku.** Červnový sešit »Mith. der k. k. Finanzminister.« obsahuje statistický výkaz o ražení peněz v Rakousko-Uhersku od r. 1892—1896. Die tohoto bylo v zemích a královstvích na říšské ražd zastoupených v naznačené době vyraženo 727 mil. 878.552 kusů korunové měny v ceně 316,555,815 zl. V tom započítáno 21,372,318 zlatých 20korun v ceně 243 mil. 723.180 zl., 210,734 zlatých desetikorun v ceně 1,053,870 zl., 96,545,500 korun stříbrných v ceně 48,272,750 zl., pak 126,000,000 dvacetihaléřů v ceně 12,600,000 zl., 168,000,000 desetihaléřů v ceně 8,400,000 zl., dále 188,493,000 dvouhaléřů v ceně 1,884,930 zl. a 124,257,000 haléřů v ceně 621,285 zl. Mimo to bylo v týž čas raženo obchodních mincí a sice: 242,295 kusů čtvrtedukátů v ceně 5,285,918 zlatých, 1,664,720 kusů dukátů v ceně 9,104,054 zl., 25,340 osmizlatků v ceně 205,254 zl. a 17,984,500 kusů levantinských dolarů bez fixní ceny. V zemích koruny uherské bylo ve zmíněné nahodě raženo 406,827,307 mincí korunové měny v ceně 174,946,650 zl. V to započítány jsou: 12,351,847 dvacetikorun a 2,104,200 desetikorun v úhrnné ceně 134,039,500 zl., dále 60,000,000 korun v ceně 30,000,000 zlatých, 54,000,000 dvacetihaléřů a 72,000,000 desetihaléřů v úhrnné ceně 9,000,000 zl.; konečně 175,058,736 dvouhaléřů a 31,312,578 haléřů v úhrnné ceně 1,907,150 zl. Z obchodních mincí raženo 232,191 osmizlatků v ceně 1,880,711 zlatých a 20 čtyřzlatků v ceně 81 zl.

— **Povážná nehoda.** Všeobecně oblíbený kazatel v sv. Ignáce, up. Jan V o t k a, na vycházce své po Praze jda Vodickovou ulici, upadl na dlažbě a způsobil sobě na pravém oku a čele vážné poranění. Vzpomálo se z této nehody, došel ještě do knihovnictví Cyrillo-Methodějského, kdež se mu dostalo prvního ošetření a trval krví zbrocená mu vymyta byla, načež v povoze dopraven byl do kláštera T. J. Při vysokém stáří výborného kazatele, jest si jen přání, aby způsobené poranění nemělo vážnějších následků. — Kdo znamenitou dlažbu ve Vodickové ulici zná, nebude se zajisté diviti, kdyby se v končinách těch denně více nehod přihodilo, nebo několik lidí tam své dny zpřeráželo.

— **Zrazení.** Včera odpoledne zaměstnaný byl při posouvání vozů na Františkově nádraží tříletý posouvavý vůz Ant. Hříbek, do Chodova okres karlínských příslušný, bytem v Rabinské ulici č. 17. Nešťastnou náhodou stál příliš blízko kolejí a jedoucím tyž lokomotivou zasáhla Hříbka, strhla ho k zemi, při čemž utrpel i lehké zranění na hlavě. Povolání lékařů ochranné stanice poskytl mu první pomoc, obvázáli mu rány, načež dopraven byl vozem ochranné stanice do všeob. nemocnice.

— **K nehodě služky.** Před několika dny přinesli jsme zprávu o Kat. Melicharově, 23leté služce z Janovic u Selčan, zaměstnané u p. Radnitzerové v Vinohradech, která varice kávu na lín, dopustila se té neopatrnosti, že do varičního luhu přilila luh z láhve. Ten ovšem vzbudil a služka byla strašně popálena. Nebohá v hrozných bolestech převezena do nemocnice, kde včera smrt vysvobodila ji z nesnesitelného trápení.

— **Chycené kolo.** Těchto dní vyjelo si několik cyklistů na Moravě z Ostravy a Vitkovic na nedaleké Huklčevdy. Přijedeš tam, požádali hostinského o pokoj, tam si uložili své kola, zamkli, odevzdali klíč hostinskému a šli na hrad. Jakýsi dareba to pozoroval a když odešel, šel k hostinskému a žádal jej, by mu vydal kolo, on prý na hrad nepůjde, raději se prý projede. Hostinský v domněnce, že to majitel kola, otevřel pokoj, a falešný majitel si vybral kolo nejnovější a »šel se projet«. Když pak naši vyletělci přišli dolů a posilnivé se, chtěli jíti domů, shledali s hrůzou, že jedno kolo schází. Ale hostinský jim vyprávěl, že majitel kola si je vzal a »šel se projet«. Skutečný majitel však stál celý zdrcený, neb kolo bylo nové a stálo 160 zl. Kterýsi z vyletělů měl však dobrý nápad. Telegrafovano do Místku, Příhora a Jičina. »Kolo od té a té firmy, majitel to a to číslo, bylo ukradeno. Kdo na něm jede, chyťte ho.« A skutečně; strážníci v Místku se postavili před místo na silnici, a který cyklista jel, každý byl zastaven, strážníci si pak prohlédli firmu a číslo kola. Sestý cyklista, který k večeru do Místku přijel, byl ten pravý; zloděj. Strážníci jej sebrali i s kolem, zloděje si nechali a kolo vrátili majiteli pravému.

— **Přihoristý a ne — pijáky.** Denní české listy přinášejí zvláštní insert: »Pijáčtvi dá se vyléčiti a ti betinem (na jméno to prý jest patent, na lék asi ne), jehož v četných případech již se skvělým výsledkem použito. Nesčíslná podekřování vyléčených zašle lékařna »U orla« v Lugosí č. 95. Poněvadž jest bez chuti (rádi věříme), může se pijákoví dávat také, aniž by o tom věděli. Krabice 2 zl. 20 kr., dvojité krabice pro zastaralé choroby (vlastně pijáky ze řemesla) 4 zl. 40 kr. za hotové napřed zasláné franko.« Pijáci, hlaste se.

— **Podvodnice.** Jana Beránková, bývalá služebná a švadlena v Praze, byla včera odsouzena na měsíc do těžkého žaláře pro různé podvodny, jichž se dopustila na celé řadě obchodníků, vydávajíc se za služku různých známých rodin.

— **Náhlé úmrtí.** Na Žižkově skonal náhle předvečrem o 11. hod. v noci 12letá Marie Petrová, dcera typografa, bytem u svých rodičů č. 117 na Žižkově, když se vrátila z Národního divadla. Ježto příčina úmrtí nemohla býti zjištěna, byla nařazena obdukcce mrtvoly.

— **Židli na strážníka.** Dělník Al. Zoufalý z Prahy byl včera zemským trestním soudem pražským odsouzen na 2 měsíce do těžkého žaláře s 4 posty, protože v hostinci u Voštipků, při práci, porůž níž byl zakročil strážník, tohoto byl udeřil židli do hlavy a její poranil.

— **Dohnán ku sebevraždě svým společníkem.** Včera o poledních byl 28letý svobodný řeznický pomocník Antonín Zák ze Strunkovic u Strakonice ve svém

bytě č. 605 na Žižkově nalezl na háku oběšen. Sebevrah zanechal dva listy, v nichž uváděl za příčinu svého zoufalého činu, že jeho společník A. Z., s kterýmž v též době provozoval uzenářský obchod, již utiskoval, ba v poslední době chtěl i vyhnati. Mrtvolu prohlédl místkový lékař dr. Lüftner, a ježto shledal sebevraždou, dal této nešťastnému muže dopravit do úmlerdi kaple na hřbitově olšanských.

— **Sebevraždá mladého muže u Karlova.** V obvodu Karlova způsobila včera veliký rozruch sebevraždá mladého muže, který se na kopci proti Karlovu, kolem něhož vedle silnice do Nuslí, krátce před 1 hod. odpol. zastřelil ranou se šestihlavňového revolveru tak jistě, že byl ihned mrtev. Mladík byl asi 20letý, byl oblečen ve tmavomodré šaty, měl zlaté hodinky a na rukou prstýny. Sebevrah měl na prsou lístek, na němž bylo napsáno: Josefu Bartákovu v Tokovicích u Kamenice odkazují revolver a všecko u sebe. V sebevraždě zjištěn 18letý knihářský pomocník Josef Barták. Mrtvola dopravena do pathologického ústavu.

S m ě s.

L. † 41. **Zajímavost pro pány starosty.** Ve Vírtembersku mívají starostové až dosud úřad svůj s věrem doživotně, nyní však navrženo bylo tamní komoře poslanecké, že mělo by se starostům dostati hodnosti této jenom na 10 roků, ale za to dostanou prý výslužné, a to po dvacetileté činnosti úřadní doživotně, po kratší době jenom po tři roky. Jinde voleni bývalí starostové jenom na 3 roky a »pensionsfähige« nejsou, a přec bývá nežádka kandidátů na stolec »purknistrovské« na tucty; jak asi bývá ve Vírtembersku před volbami a při volbách »purknistru« doživotních? Bylo by zajímavé zvědět, nevypoví-li vírtemberské páni starostové nyní všeobecnou stávkou, protože hrozí se jim přisřihnutím čestné a výnosné živnosti.

— **Anthropometrický ústav ve Vídni.** Policiejší říditelství vědeňské zřizuje právě oddíl pro anthropometrii, kde dle systému Bertillonova odměřují se zločinci ty části těla, které během života se nemění, anebo mění se jen velice málo. Tak na př. odměřují se zločincům délky a šířky lebky, nohy, barva zornice atd. Pařížská policie tvrdí, že tímto měřením docílila při poznávání zločinců množství úspěchů, a to zvláště při zločincích nenapravitelných, kteří stále a stále jsou konají.

L. † 31. **Z roku 1848.** Když roku 1848 Slovinci na Kyjovsku uslyšeli, že Šimuncil musil z Uher zpět, a že se za ním na Moravu hruao Maďarí, pověstní milovníci slánu, tu měrou polekali se o své ušipané (prasátko), aby se jich Uhrům nezachtelo, že se napopád pobíjeji, nasolovali a zakopávali. Do komína netroufali si je pověstiti, vzdýť prý Maďar nejprve komín prohlédá. V Sardiích padlo před něžným Uhrm 80 takových nemluvítkat. Nevidíme se; známe lid-tavou náuru maďarskou! Ubozí Slovinci mohli by nám tisíce dokladů vyložiti.

L. † 31. **Košut.** O starém darebovi Košutuvi za let 1848 veleznámém — dočtli jsme se ve starších novinách této povahopisné líce: »Není neunavěnějšího člověka nad Košutu: Kde je potřeba út, tam jest Košut. Nečlověk vede rej v táboře uherškm. Jako strážný duch bdi nad maďarským smýšlením jak snemovník, tak vojáček. Kdo jest kdýby, toho přeměže obemou řečí, zlatem dotrvovanou; kdo je podezřelý, tomu odejmá žihadlo — kžaki ho, děj se jak děj, třeba zákeřnický. Kdyby svět věřil na spolky se zlym duchem, neváhlá bychom prohlásiti, že jest Košut spojencem dáblovým. On je jako úpir, zabte ho, vždy se vám opět objeví, vždy začne opět kolat a sát krev svých obětí. Dokud ho kolem neprobijí a popel jeho nerozesou do všech světa konců, potud pokoj nezá světu, ani on, ani živel aatský, v jehož čele on stojí. — Košut umi líhat, až se zelezá celý národ uheršky!«

L. † 48. **Na jakém území** panuje anglická královna Viktorie, která právě slavila jubileum 60letého panování? Její říše zasahá nyní do všech dílů světa a jest královnou nad o s m ý m dí l e m veškerého povrchu zemského světa a má okrouhle 360 milionů obyvatel, tedy asi čtvrtý díl všeho lidstva.

Umění a divadlo.

— **České umění v cizině.** Pravě došlo číslo velice rozšířeného uměleckého časopisu francouzského »Art et Décorations«, v jehož čele stojí první umělci pařížští, obsahuje velmi vřele psanou stať o dekorativním umění v Rakousku. Ve staťi té jest první místo věnováno umění českému a článek příslušný obhačen výbornými reprodukcemi děl Mikuláše Aleše, Manesa, Sucharda atd. Autor článku, William Ritter, jest pro české umění velice zaujat a vykazuje mu — v oboru umění vůbec — jedno z prvích míst.

Dopisy.

— **Ze Štěpánova u Vlašimí.** Čtenářsko-hospodářská beseda v Štěpánově pořádá v neděli dne 18. t. m. odpoledne přednášku v místnosti hostince p. Josefa Hulického v Štěpánově. Přednášetí bude p. Josef Pulpan, říditel zinní hospodářské školy v Benešově: 1. O důležitosti podávání soli při živýhe hosp. zvířectva. 2. O významu besed hospodářských v době přftomné.

Ze soudní síně.

Při zatýkání zločince.

Za předsednictví zem. rady p. Kvécha souzen byl včera známý mladík a nebezpečný tulák Václav D a v i d e k z Vršovic. Jelikož ruzně tuláci tropli rozličné nezbednosti a krádeže po Král. Vinohradech, byli strážníci poukážáni, aby prohlíželi okolní návsi, parky a houstiny, kde pražská sebranka obojho pohlaví obyčejně penuceje. — Tak vyšli v květnu strážníci Menšík a Hlásek k Vršovicím na lov, a tu uhlídali v houští dva mladíky, známého D a v i d k a a tuláka Č e r n í k a na trávníku sobě hovětí. Strážníci rozešli se a napadli tuláky se dvou stran s kope. Tuláci byli polapani, a Daviděk při tom říz strážníka Menšíka do ruky.

Při zatýkání tom vyšlo na jevo, že Daviděk spáchal krádež u metafě Guttenbergra ve Vršovicích, kdež pakliči věze zotvřel a co mohl, tomu chudstvu vyloupil. Také Anu Orlik, kořalník na Král. Vinohradech, poznal kteréhož dne v únoru, že se mu v noci dostalo do krámu zlodějova a že mu ukradli ze zásuvky revolver, pakal za 1 zl. drobných, tašku s doutníky a j. věci v ceně asi 25 zl.

Tato krádež spadá taktéž na vrub Davidka, který se však k ní nepřiznává. Mezi jinými svědky byl povolán za svědka Josef Ulrich, 29letý trestanec z Pančkrvice, který tam nyní 14 měsíců těžkého žaláře vybývá. Tento potvrzuje krádež na Guttenbergrovi a praví, že ukradené skvosty pro-

dali u Brünnerové na Žižkově. Dále přišlo ještě více svědků, jimž Davidek různé svršky ukradl.

Pro zločin veřejného násilí na strážníka a pro zločiny krádeží byl Davidek souzen a po návrhu stát. zástupce Jeřábka byl odsouzen na 18 měsíců do těžkého žaláře s 36 posty. Po přestálém trestu bude dán pod policejní dohled.

Ochota, která se nevyplácí.

Není již nijak řídkým případem, že při choulostivých procesech soudních, kde jedná se obviněnému či chatrnému soukromému žalobci o efekty před soudem, verbují se, po případě dostávají se svědkové z ochoty. Taková věc ovšem bývá dvousectví zbraní, neb jednak falešná přísaha, jednak falešné svědectví před soudem, nejsou nijakou hračkou potřebné osobě, a mívají zasloužená i za zpětí. Bude pamatováno z našeho listu, že dne 7. dubna t. r. byl soudní proces pro útok na polic. strážníka Kocmicha u Novotných v Ječné ulici, a že pro to byl obžalován Karel Dobrý, litograf. Při procesu byli obviněným zavolaní za svědky též Josef Kastl, 21letý tiskař, a Josef Sýkora, 19letý soustružník. Oba svědčili opak tvzení všech ostatních 12 svědků, že totiž Karel Dobrý udeřil strážníka Kocmicha sklenicí do hlavy, neb oni odpřisáhli a potvrdili svědectví, že strážník udeřil Dobrého sklenicí do hlavy. Na to vznesl státní zástupce p. Kuttelwascher ihned na oba svědky trestní vyšetřování pro zločin podvodu a včera byli oba před zem. soudem, jemuž předsedal rada zem. soudu p. Škop. Veř. žalobcem byl st. zástupce p. Morstadt. Oba mladíci byli odsouzeni, každý na 3 měsíce do těžkého žaláře se 6 posty. —1.

Telegrafické zprávy „Katol. Listů“.

Z Vídně, dne 14. července. (K. k.) »Fremdenblatt« píše: Ze spolehlivé strany se nám sděluje, že dosud v záležitosti udělení práva veřejnosti polskému gymnasiu v Těšíně žádného rozhodnutí nenastalo. K rozhodnutí jest třeba ještě další prohlídky tohoto ústavu, kteráž bude vykonána v říjnu. Dle toho postrádají všechny v rozličných časopisech uveřejněné kombinace o této záležitosti všelichého odvodnění.

Z Gorice, 14. července. (K. k.) Dnes dopoledne konal se pohřeb zesnulého kněze-biskupa Zorna za účastenství mistodržitele, kníza církevních, kněžstva a zástupců stavu občanského i vojenského, úřadů zemských, obecních i množství obyvatelstva.

Ze Štýrského Hradce, 14. července. (K. k.) V dnešním sezení obecní rady prohlásil starosta obce, že předsednictvo obecní rady nemůže působnost přenesené činnosti následkem dosud platných zákonitých ustanovení zastaviti. Na to přijaty dvě resoluce, vztahující se k poslednímu událostem v Chebu.

Z Karlovy, dne 13. července. (K. k.) Většina kongressu ustavila se ve společný klub, dohodla se o zásadách i taktickém postupu a zvolila přese všecken odpor liberálů kandidáta radikální strany bar. Jana Živkoviče za místopředsedu kongressu. Verifikační výbor schválil volbu dra. Maximoviče, ale ponavrhil zrušení volby čtyř konservativních poslanců. Zejtra v poledne bude slavnostně zahájena biskupská synoda.

Z Kolína n. R., dne 14. července. (K. k.) »Köln. Ztg.« pojednává o událostech v Chebu. Přes pochopitelné sympatie pro soukromence neschvaluje řečený list, účastnil-li se německé živly z říše přímo v boji proti přátelské vládě, jakož i to, že Rakusané tento vnitřní boj zanášejí do německé říše, a že pořádají zakázaná osvědčení na půdě říše německé. Němci rakouské neprosipávají tím své vlastní věci docela nic. Protivníkům ale dávají takovými projevy zbraň do rukou, kteréž títo nade všechnu pochybnost použijí na onom místě, na které Němci v poslední řadě přece jenom jsou poukázáni, aby nastaly opět snesitelné poměry. »Köln. Ztg.« končí: Tyto úvahy nic nemění na našich pochopitelných sympatiích, které chováme pro své soukmenovce, ale nutí nás, abychom klidné chování si osvojili, a vzdali se všelikého zasahování do tohoto nemilého boje.

Z Říma, dne 14. července. (K. k.) Papež přijal v audienci arcibiskupa sarajevského dra Stadlera, který mu podal zprávu o své poslední cestě po Balkáně v příčině slovanské liturgie.

Z Caribradu, 14. července. (K. k.) Rakousko-uherská staniční loď »Taurus« odplula dnes na dvouměsíční křižování do Černého moře.

Z Bělehradu, 14. července. (K. k.) V poslední době šířené zprávy o mobilisaci srbského vojska se z kompetentní strany vyvrací.

Z Londýna, dne 13. července. (K. k.) V dolní sněmovně prohlásil dnes státní sekretář pro kolonie Chamberlain, že porady s řídkými ministry osad na úřadě pro kolonie neměly ráz oficiální, nýbrž byly jen přátelskými zábavami. Byl prý sepsán sen protokol, ale uveřejnění jednání v celém rozsahu není prý úmyslem. Bylo prý usneseno, že pouze jeho (Chamberlainovo) oslovení při zahájení jednání, prohlášení prvního lorda admirality Goschena a usnesení, která se stala zástupci osad, mají být publikována. Dále pravil Chamberlain, že jihoafrická společnost na základě svobodného listu má právo garantovati úroky pro další kapitál na dráhu do území Bečuanů. Dokud nebude

svobodný list odvolán, nemůže on (Chamberlain) tomu zabrániti. Zpráva vyšetřujícího výboru v záležitosti vpádu Jamesona do Transvaalu byla již dolní sněmovně předložena.

Z Madridu, 14. července. (K. k.) Dle telegramu zasláného z Nového Yorku, zapálili v provincii Havaně povstalci kubánští, přecháje před vojskem, dynamitovou pumou, následkem čehož bylo 43 vojínů usmrceno a 50 zraněno.

Ze Stockholmu, 14. července. (K. k.) Švédské námořnické spolky usjednotily se zastaviti práci na veškerých švédských lodích dnem 26. t. m. Námořníci žádají měsíční minimální plat 50 korun, 10hodinovou práci a zaplacení za práci přes čas.

Ze Saigou, 14. července. (K. k.) Z Kambojdy vrátivši se generální guvernér provedl důležité změny: Francouzi podléhají soudům francouzským; osobní jmění uznáno; svobodné královské statky mohou býti pronajímány; ustanovení královo podléhá schválení generálního guvernéra; otroctví zrušeno.

Z Havannahu, 14. července. (K. k.) General Weyler propustil veškerý ve vězení v Trinidadu dlící politické provinilce.

Z Djeddahu, 14. července. (K. k.) Již od osmi dnů nevyskytl se tu žádný případ moru.

Řecko-turecké vyjednávání.

Z Londýna, 14. července. (K. k.) »Times« dovídají se v Athén: Dle úředních zpráv došlo u Kandie k vážnému boji mezi anglickým vojskem a bašibozuky. Na straně anglické padlo 16 mužů, Turci měli větší počet mrtvých. Dále se oznamuje, že admirálové poslali pět válečných lodí na Kandii, aby vzpouru tamějších mohamedánů potlačily.

Z Athen, 14. července. (K. k.) Král řecký vyslovil caru Mikulášovi díky za iniciativu Ruska k urychlení vyjednávání o mír.

Z Caribradu, 14. července. (K. k.) Posud došlo odpovědi mocnářů rade, dle doslechu, sultánovi přísně ohledně otázky hranic povoliti. Odpověď německého císaře jest jen formou jinaká. Císař Vilém odvětil, že jeho vláda se bude o věcech těch ještě raditi. Odpověď ruského císaře prý obsahovala hrozbu, že nebude-li Thessalie vyčištěna, následovatí budou repressálie v Malé Asii. Sultán činí se zodpovědným.

Rozhodnutí včera obdývané ministerské rady jest dosud neznámé. Opposite proti dvoru i vládě trvá dále. Rozrušení v obyvatelstvu není zmatelné; úředníci i duchovní mluví proti vydání Thessálie. Jest mínění, že hnutí jest uměle vyživováno.

Národohospodářský věstník.

Tržnice nábytku společenstva truhlářů v Praze (zapsané družstvo s omezeným ručením; na Pílkopech, v novém Bazaru, I. posch., IV. schody). Příjem pokladniční dostoupil výše 31.635 zl. 72 kr., zásob zboží vydáno za 26.491 zl. 60 kr. Reservní fond jest 5848 zl. 99 kr. a závodní podílý 20.324 zl. 90 kr. Závody »Tržnice nábytku společenstva truhlářů v Praze« byly významou návštěvou těchto dnů počety, totiž náměstkem přednosti I. třídy oddělení obchodního a průmyslového v ministerstvu obchodu a zemědělství ve Šrédci p. Jiřím Chr. Koussevem. Byv závody provázen, vyslovil své potěšení nad zařízením takového podnikání společenství.

—a. **Stoupání obilních cen v Pešti a ve Vídni.** Na obilní bursě peštské a vídeňské stoupají obilní ceny stejnou měrou dále. Ve Vídni platila pšenice již přes 9 zl. Dle záznamu 7. července platilo na plodinové bursě vídeňské obilí za 1 metrák následovně: 7. července 1896 7. července 1897

pšenice	6 zl. 55 kr.	9 zl. 8 kr.
žit	5 zl. 56 kr.	7 zl. 35 kr.
oves	5 zl. 50 kr.	5 zl. 93 kr.
řepka	10 zl. 90 kr.	13 zl. 30 kr.

Pšenice platí tedy dnes oproti loňskému roku na metrák 0.25 zl. víc, což je pro naše rolnictvo potěšitelným zjevem. Tytéž ceny panují také na bursě v Pešti. Jest zcela přirozeno, že obilní ceny letos stoupají. Zásoby obilní z loňska jsou vyčerpány, letošní sklizeň není valná a ze všech končin světa, z Francie, Italie, Badenska, Bavorska, krátce odevšad docházejí zprávy o hrozných pohromách živelných. Jest tedy otázka, zdali ještě to, co na poli se urodilo, také skutečně bude sklizeno. Zde opět vidíme nad slunce jasněji zhoubnost plodinových burs. Obilní kšeftari na obou bursách ve Vídni a Pešti dělají, co jen mohou, závěry na koupí obilí už dnes, aby si pojistili dobrý kšeft. Dávají dnes rolnictvu za metrák pšenice 9 zl., poněvadž, jakmile se obilních zásob zmocní, vyženou ceny obilní ještě výš. Můžeme s na-

prostou jistotou tvrditi, že metrák pšenice bude letos v říjnu platit alespoň 10 zl.

—a. **Těžba hnědého uhlí v Čechách.** Dle starého hornického práva patřilo vše, co pod zemí, za majetek zemský či královský. Dnet liberálové dali na pospas i to, co je pod zemí, všem hladovcům. Jak naše na dary přírodní tak bohatá zem se drancuje, dokud o někde ještě je, toho je důkaz těžba uhlí v uhelných pánvích. Rok od roku přijdou noví kapitalisté z Pruska, aby zde zbohatli z dolování uhlí. Letos opět vidíme velký vzrůst těžby hnědého uhlí. Tak bylo vytěženo r. 1896 metráků uhlí v revíru loketsko-falknovském 20,344.960, v teplicko-mostecko-chomutovském 132,623.550; celkem bylo r. 1896 vytěženo o 5,747.000 metráků uhlí víc než r. 1895. Metrák uhlí prodával se od správy dolů velkoobchodníkům za 18 až 16 kr.! Jen do Saska se od nás odváží každý den tisíc vagonů hnědého uhlí. Za minulý rok prodáno za hranice 73.9 milionů metráků hnědého uhlí, či polovice všeho, co se vytěžilo. Vývoz ten děje se beze cla a beze všeho odškodného. Tak vykořisťují cizáci bohatství naší země a naše vláda pranic si toho nevšímá. Dolovní společnosti zhusta svou hrabivostí ohrožují majetek rolnictva a ohrožují domy celých měst a slavná vláda nechá je fádít dle libosti. Zde máme opět kus moudré politiky naší byrokracie, která nezná nic, co je ku škodě země. Co bude potom, až naše uhelné pánev budou hladovníci Prusáky vykořisťeny? Inu, pak budeme vědět, že jsme měli si uhlí nechat doma, pokud jsme mohli.

—a. **Výroba lihu v Německu.** Za minulý rok napáleno bylo v celém Německu 3,333.648 hektolitřů čistého lihu. Z toho bylo napáleno 70 proc. v lihopalárnách statkářských, a to ze země. Z tohoto množství upotřebeno bylo na zředění kořalky 2,287.839 hl. lihu, t. j. na jednoho obyvatele 4.4 litru. Když přidáme na 1 hektolitr lihu 4 hektolitry měkké destilované vody, máme sprotou kořalku, jak se v kořalárnách prodává, máme tedy 11,449.395 hektolitřů sprosté kořalky, což činí asi sumu 300 mil. zl. U nás v Předlitavsku se však vypije za 340 mil. zl. ročně kořalky. Německo však má 50 milionů obyvatel a my sotva 25 milionů. Dle toho jsme my chlapci v poli kořaly. Z toho případně pouze na Čechy, Moravu a Slezsko ročně 60 milionů zl. na kořalku. Vezmeme ještě, co propijeme v Čechách, na Moravě a ve Slezsku za pivo, máme slušnou sumičku za pivo 120 milionů zl. ročně. A přidejme k tomu, co se v zemích českých ročně prokouří, máme opět 30 milionů zl. ročně. Tak si kopáme sami národnímu blahobytu brzky a děsný hrob.

Listárna redakce.

J. L. O ubytování vojska na faře rače se dočítá v Borového slohu církevním. Ve —, bode manévru býva skoro všude část důstojnictva na faře. „Voda“. Rače se obrátit na p. Steinhausera, knihkupece ve Ferdinandově tř.

Listárna administrace.

Vp. K. K., k. ve V. T. Do 4. srpna t. r. — Klavovy. Ano.

Denní oznamovatel.

Ve čtvrtek dne 15. července. Rozeslaní apošt. Jindřich. 40tihodinná pobožnost v chrámě Páně u Kapucínů na Hradčanech. — Východ slunce ve 4 hodiny 10 min. Západ v 8 h. 1 m. — Výstavy: Stála Lehmanova výstava proti klášteru Voršile dne 9 hodin ráno do 6 hodin večer. — Sbírký Musea království českého jsou otevřeny každou středu a sobotu zdarma od 2—5 hod. odpoledne. Za vstupné 10 kr. za osobu v neděle a svátky od 9—12 hodin dopoledne. Za vstupné 30 kr. za osobu. každý pátek od 9 hod. dopoledne do 1 hod. odpoledne. Jen s průvodcím: v pondělí, úterý, středu a sobotu dopol. za vstupné 50 kr. za osobu. Vstupenky lze obdržeti u vrátného.

Král. české zemské divadlo v Praze. Národní divadlo.

Ve čtvrtek, 15. července. 223. hra (3. čtvrtka) v předpl. Po čtvrté:

BAJAJA.

Fantastický balet o šesti obrazech. Složili V. Beněš Šumavský a Bohumil Forman. Hudbu složil Jindřich Kaňz z Albestu, řídí kapelník pan M. Anger. — Balety komponoval a na scéně vystavil baletní mistr a choreograf p. Aug. Berger.

Po třetím jednání delší přestávka.

Začátek o 7. hod. Konec před 10. hod.

(Zasláno.) 133—6

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612—VII. Sklad: Eliščiná třída čís. 24.

V závodě Vašem objednaná socha »Vzkříšení« právě v čas a bez porušení došla. Nalezám sochu velice krásnou a rovněž tak soudí všichni, kdo ji viděli. Děkuji Vám za překrásnou práci a ujišťuji Vás, že případné objednávky jen u Vaší firmy učiním.

S veškerou úctou oddaný

P. Vilém Laš, farář.

V Českém Budkově, dne 9. dubna 1896.

Pražskému
obchodnictvu, živnostenstvu a průmyslnictvu!

Adresář Národní Obrany

(První díl)

bude dán již příští týden do tisku.

Obsahovatí bude všechny české solidní
křesťanské firmy v Praze.

Zástupce »N. O.«, p. F. V. Doubrava dostaví
se ku pp. interesentům, kteří dosud v adresáři ne-
jsou zaneseni, aby přijal jejich přihlášku a insert.

V zájmu všech, i věci české jest, aby adresář
byl úplný. 700

„Svůj k svému“

Ústřední výbor Národní Obrany.

Koncerty a zábavy.

Střelecký ostrov.

Dnes velký voj. koncert kapely c. a k. pěš. pluku č. 88.
Začátek o 4. hodině. 667

Osvěžení, posila srdce.

Kdo chce sobě a své rodině, jmenovitě starším osobám
způsobiti každodenní potěšení, nechť koupí u firmy
H. F. Seidel, Praha, Vodňáckova ulice 30.

(Telefon 882)

reoké, nejušlechtilější desertní a medicínální víno
MAVRODAPHNE, přírodně sladké 1/2 láhve zl. 1.50, 1/3
láhve 80 kr., 1/4 láhve 35 kr. — aneb méně sladký
Acharsee (stejně ceny) obě přírodně čisté. Účinek: oka-
mžitě osvěžení, povzbuzení činnosti srdce. U téhož obdrží
se také čistý koňak, slivovice a pod. — Při velkém od-
běru rabat.

Vyznamenán na N. V. Č. r. 1895 zlatou medailí.

FR. HOUDEK,

dělna umělých a ozdobných prací z kovů

PRAHA, Jungmannova třída č. 10 n., 734 st.
Provádí veškeré kostelní paramenty kovové
přesně a vkusně dle vlastních aneb dle předlo-
žených náčrtů. 611

Zlacení a stříbrnění.

„Srncí“ celé v kusech i rušené

v jakémkoliv množství důstojnému
duchovenstvu nabízí 549

Josef Pađour,
restaurateur v Kolině.

Obchod osadnickým zbožím

firmy

Ant. Svoboda

v Plzni na náměstí číslo 12.

Přímé a stálé spojení s prvními velkozávody
i továrnami pro všechno zboží oboru kolonialního a
lahůdkářského,

vesměs marky nejpřednější jakostí,
speciality všech druhů kávy,
zaručená přírodní vína.

Stálé měsíční dodávky všech potřeb do hotelu, pensio-
nátův a velkých domácností. Nejpečlivější obsluha.

Jediný prodej mnichovského Pschorrova piva
v láhvích pro Plzeň a okolí. 649

Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V.
Kotrba v Praze, vyšel spisek:

Ježíš Kristus, náš Bůh a Vykupitel,
přítomen jest

v nejsvětější svátosti oltářní,
pojdte, klaňme se Jemu!

Přívod, účel, užitek a zařazení spolku „Ustavivního
klanění“.

V německém jazyku píše Jan Künzle, gener. ředitel spolku
kněží Ustavivního klanění ve Feldkirchu, Vorarlberg.

Přeložil P. J. Váchal.

Se svolením nejd. kníž. arcib. konsistoře Pražské.
24 stran. — Cena 1 exempláru 5 kr., 50 kusů 2 zl.

K laskavým objednávkám doporučuje se
Cyrillo-Methodějské knihupectví Gust. Francel v Praze,
Melantrichova ulice (dům městské spořitelny).

Cestovní potřeby.

Cestovní kufr, cestovní tašky, necessary, polštáře na cesty, deky na cesty, ře-
mínky na plaidy, košíky na jídlo, cestovní přístroje, poháry, polní láhve a tašky tu-
ristické, vaky pytlivé, tobolky, tobolky na doutníky, gamaše, lovecké tašky, obojky,
potřeby do stájů, předměty pro sedláře.

Potřeby pro sport jezdecký a k jízdě.

Letní deky, deky na koně, deky na vozy, látky na deky, deky do deště, deky do
prachu, sítě na mouchy, doporučit

Karel Lüftner v Praze, Václavské náměstí, číslo 7.
Cenníky zdarma a franko. 681

Skelný papír

smirkový papír, smirkové plátno,
smirkové kotouče, brusy a
brousky, modřící papír, noční
knůtky, vše vlastní výroby
za ceny tovární nabízí

Gahleit a spol.

na Kr. Vinohradech, Korunní
třída č. 8. Největší sklad pra-
vého smirku Naxos z dolů
řecké vlády ve všech zrněních
i nejmenější plavený pro no-
žiče. Nejlepší prášek k čidění
noží a kovů — v domácnosti
nezbytný — v krabíčkách po
15 a 25 kr. 701

Josef Krejčík

v Praze,

umělecký závod sochařský
a řezbářský.

Pisárna a dílna na Letné,
č. 612—VII.

Sklad Eliščiná tř. č. 24.

doporučuje uctivě

své chvalně známé:

Sochy, křížové cesty, jesle, Boží
nroby, kříže, oltáře, kazatelny,
zpodobnění, křtitelny, konsoly,
svícny, lustry, pulitky atd. dle
slohu kostelů. 340

Původní náčrty, cenníky a roz-
počty bezplatně a franko.

Listovní papíry

s velice pěknými
v ocelotypu provedenými
obrázky svatých

50 kusů s patřičnými obálkami
vložené ve vkusnou kasetu za
2 zl. prodává Cyrillo-Methodě-
jské knihupectví Gustav
Francel, v Praze (palec měst.
spořitelny).

Pro kostely,
kaple, kláštery a modlitebny!
Veledůst. duchovensvu, p.
t. vysoké šlechtě a slavným
patronátům!

Sochy svatých a světic v růz-
ných velkotech a bohatě úpravě
i výběru, křížové cesty v přes-
ném slohu romanském i gotič-
kém provedené, konzoly k upra-
vení na zdi, doporučuje

Fr. Enders, sochař,
Praha, Velká Karlova ul., 179-I.
(proti kolleji). 568

(Založeno roku 1874.)
Veškeré znovuzřízení, polychro-
mování a opravy všeho druhu
soch se přijímají a správně a
rychle vyřizují. — Každá ná-
vštěva velevřtaná, bez závanosti
koupě.

2000

alb a různých svateb-
ních a příležitostných
dárků mám vždy na
skladě. 688

Bohumír Černý,
Praha, Spátná ul. č.
101 st., 35 nové.

Kniharství

Alois Podářil, Praha I., Barto-
lomějská ul. č. 7. (v domě býv.
Výrob. spolku, nabízí se ku
provedení vazeb a všech prací
do oboru náležejících jak je-
dnolitě, tak v celých nákladech
za ceny mírné a v době nej-
kratší. 236

Jan Hirsch,

pasíř a zlatník (přísežný
znalec u c. k. obch. soudu)
Praha, Karlova ul. č. 10,
proti kostelu kn. arcib. semináře.

»Svůj k svému«

Jan Klimánek,
mistr truhlářský,
Praha, Pštrossova ul. 19 a
doporučuje se P. T. obecn-
stvu ku všem

truhlářským pracím

jako zařízení celých bytů a
výbav pro nevěsty. Provádí
vše dle svých aneb dle po-
daných náčrtů. Za přesné
slohové provedení a práci
trvanlivou ručím. Zvlášť upo-
zorují vdp. duchovenstvo a
kláštery, že mám vždy velký
výběr hotového nábytku na
skladě.

Křesťanská firma. 38

K páteční církevní slavnosti

doporučujeme právě vyšlý:

Paterý svatý škapulíř.

Poučení a pobožnosti

jež pro zbožné věřící podle authentických
pramenů sestavil

Method Vojaček,

kněz řádu svat. Benedikta v Emausích.

S povolením představených a nejdůstojnější kněžské arcib.
konsistoře Pražské.

144 stran

Cena 25 kr.

K laskavým objednávkám doporučuje se Cyrillo-
Methodějské knihupectví Gustav Francel v Praze,
Melantrichova ulice (dům městské spořitelny).

Továrna na železný nábytek!

Nejstarší a největší závod tohoto druhu v Čechách

HYNEK GOTTWALD

na Přítkopě v Praze „u Špinků“

doporučuje:

Koberce všech druhů:
k oltářům a do kostelů,
stůlkové,
salonní, před pohovkou a smyrenské koberce.
Stolní příkrývky.
Příkrývky flanelové a z velbloudích chlupů.
Prošívané příkrývky.
Lambrekýny (ochranné obvěsky k oknům).
Záclony.
Krajkové záclony červené nebo bílé.
Látkové záclony.
Cestovní plaidy
anglické a zdejší.
Cestovní příkrývky
(tygrovane atd.)
Kufrý a cestovní brašny. Deštníky. Župany.

Velkolepé prodejní síně.

Úplná lůžková zařízení:

drátěné matrace,

pérové matrace,

žiněné a řasové matrace.

Železný nábytek:

postele, noční a mycí stoly,

stojany na šaty,

zástěny ku kammům, uhláky a přístavce ku

kammům,

květinové stoly.

Stoly (jemné, dle slohových vzorů spraco-
vané) a navštívenky.

Zahradní nábytek:

lavice, stoly, židle, zahradní stany.

Přehradny na láhve.

atd. 105-I

Zvláštnost Prahy.

Továrna na zboží lůžkové!

Množství bezvadných spisů pro mládež,

básničky, povídky, pohádky s obrázky
a množství spisů pro lid katolický vůbec
vydala

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba v Praze.

Krásné knihy ty v plném výběru dostati lze v Cyrillo-Methodějském
knihupectví G. Francel v Praze, Melantrichova ulice, palec městské
spořitelny.

Seznam knih zasláme na požádání zdarma a franko.

Na venek vyřizují se objednávky obratem pošty.

Svatováclavská záložna

v Praze,

zapsané společenstvo s neobmezeným ručením
úrokuje

veškeré vklady bez rozdílu

4 proc.

Půjčky na směnky neb hypotéky povolují se za pod-
mínek nejpříznivějších.

Z výboru záložny.

Pražská elektrotechnická komanditní společnost

Jandourek a spol.,

elektrotechnická továrna

v Praze-Rubnech, Rudolfova tř. 259,

výroba strojů, motorů dynamoelektrických,
veškerých apparátů,

doporučuje služeb svých

ku zařizování osvětlení, přenášení síly telefonů a telegrafů,
staví a zarižuje

ústřední stanice elektrické

k osvětlování měst a velkozávodů

a má všechny potřeby pro zařízení elektrické na skladě.

695

Jan Stoupa
v Praze,
Václavské nám. čis. 32.
nabízí

haveloky

z jemných nepromokavých látek
po zl. 7-50,
dále HAVELOKY z jemného, nepromokavého
stýrského lodenu, v barvě tmavošedé, šedohnědé,
tmavoolivové, zhotovené přesně dle zde uvede-
ného výkresu
po zl. 10-,-, 12-50, 14-50.
Při ctěných objednávkách vyprošují si udání potřebné
délky haveloku. 69-IV

Záclony

krajkové, tylové, kongressové, vyšívane
švýcarské bílé, creme écarne, jakož
i story doporučuje v největším výběru
a levných cenách obchodní dům

J. Novák, 353
v Praze, ve Vodčickové ulici
„u Štajgrů“,
v Kolíně, v Rubelově ulici.
Račte sobě výkladce prohlédnouti.

První a nejstarší závod na
rybářské náčiní, též sítě
rybářské, lovecké i houpačí
Jan Dusil dříve Dvořák,
v Praze, Betlémské nám. 258.
Cenník franko zdarma. 637

**Pravá stará
silná žitná**

ku nakládání ořechů, víšní atd. atd.
nabízí přes 25 roků stávající křesťanská firma

František Hůlka,
zástupce František X. Guth 674
Praha: Kozí náměstí I.
Josefská třída V.

**Kaučuková
razítka**
zhotovuje ústav na ra-
zítka kaučuková J. Kra-
vákova v Prostějově
(Morava). 638

**Výbornou limonádu
šumivou**
skýtají jediné Maršnerovy
šumivé limonádové bonbony

s touto ochrannou známkou
Továrna na orientál. cukrovinky
A. MARŠNER
Král. Vinohrady, Plzeňka.
Všude k dostání. Kde by ne-
bylo prodávací, zasíláme franko
100 balíčků za 7 zl. proti
dobírce neb zaslání obnosu
předem. 424

Sukna.
Novotiny suken a modních
látek na převlečnický,
obleky, kalhoty, kabáty, černá sukna
a látky na taláry, barevná sukna chrá-
mová atd., vše v nejhojnějším výběru za
známé levné ceny doporučuje **H. Dopálka**
v Praze, Perštýn 13. Vzorky na požádání.

Boživotní důchod (penzí)

může si každý malými vklady
(od 1 zl.) zabezpečiti u Zem-
ského pojistovacího fondu
císaře Frantiska Josefa I.
v Praze, Malá strana, „U Mon-
táží“. Prospekty a blankety při-
lašovací zdarma a franko.

**Pravá
SLIVOVICE
a borovička**
jedine u firmy 164
M. Nesňal,
Uh. Brod na Moravě.

Půjčky

pro osoby stavu duchovního,
kteří mají stálého příjmu přes
800 zl. opatřuje úředně oprá-
vněná kancelář Jos. Bergra
vyd. „záloženského ročníku“
v Praze, Václavské nám. 63.
Známka na odpov. Rozmluvy
důvěrné. Telefon 1888. 146

Služebnictvo

veškerého odvětví obojího po-
hlaví sprostředkuje křesťanská
kancelář E. Pavlikovského,
Šlikův palác, roh Ferdinand.
třidy. Telefon 930. 230

Vysočanské čajové máslo

nejjemnější, denně čerstvé,
zasílá **parní mlékárna**
ve Vysočanech
u Prahy.
4 kg. netto franco na
každou pošt. stanici za
zl. 5-20. 645

Sklad nábytku

celé vybavy jakož i jedno-
tlivé části nábytku v cenách
nejlevnějších nabízí
Jan Svědinek,
mistr truhlářský
v Praze,
Spálená ulice čislo 64.
Veledůstojnému duchovenstvu
též na splátky. 302
Cenníky na požádání franko.

Otakar Štastný,
hodinář c. k. státních drah
v Praze, č. 18 n. u „Doušů“
na Václavském náměstí,
doporučuje 173
zlaté, stříbrné, ocelové a niklové
hodinky pro dámy, pány a
hochy. Budičky a veškeré hod-
niny na stěnu. Zlaté a stříbrné
řetízky. Prsteny a veškeré vý-
robky ze zlata a stříbra. Ceny
levné. Prodej se zárukou.
Správky přesně a levně.
Staré zlato a stříbro se
vymění.

KONKURS.

Na rolnicko-inařské škole ve Vysokém Mýtě
uprázdněno jest místo
učitele školy.

S místem tímto spojeno jest služné 1000 zl.
ročně a nárok na pět pětiletých přídavků po 150
zl. ročně.
Žadatelé o toto místo podejtež své žádosti opa-
třeně doklady o svých studiích a zkouškách, jakož
i o posavadním zaměstnání u kuratoria rolnicko-
inařské školy ve Vys. Mýtě **do dne 15. srpna**
1897, 12. hodiny polední.
Žádosti, kterýmž ucházejí se žadatelé již dosa-
zení, buďtež předloženy prostředkem úřadu žadatelé
nadrženého. 698

Z výboru zemského království Českého.
V PRAZE, dne 8. července 1897.

Konkurs.

Při měšťanské a obecné škole chlapecké
v Nepomuku obsadí se

dvě místa učitelská;
prvé pro odbor grammatico-historický,
druhé při škole obecné — se zákonitými
požitky. Žádosti podány buďtež předepsanou
cestou k **Provinciálátu řádu pia-**
ristického v Panské ulici č. 1. v Praze,
do 15. srpna 1897.

Nejvyšší vyznamenání na všech výstavách.

Jana Anděla
zámořský prášek, ochrana proti molům, le-
štídlo na podlahy všeho druhu.
Nestleho moučku pro děti, jakož i vše
jiné materiální zboží doporučuje
J. Anděla 696
materiální obchod „U černého psa“
v Praze, Husova tř. (Dominik. ul.).

V nakladatelství Cyrillo-Methodějské knihtiskárny
V. Kotrba v Praze vyšel velmi časový spisek pod
názvem:

Feuilletony.

Prátelům i nepřátelům moderní školy
napsal
Žalomír Zpěvák, učitel obecný.
Cena 25 kr. **Stran 108.**

Objednávky přijímá a vyřizuje Cyrillo-Methodějské
knihkupectví G. Francel v Praze-I., Melantrichova ul.,
budova městské spořitelny.

Železný nábytek

a praktické levné studentské postele
doporučují
Bratři Hanzlové,
Hořice. — Sklad: Praha, Poříč, číslo 7.
Ilustrované cenníky na požádání zdarma a franko. 519

Telefon 1759. Český výrobek žádej každý při nakupování svých potřeb. **Telefon 1759.**

První a jediný český a křesťanský závod na výrobu umělého másla, margarínu, mýdla, stearínu, svíček stearinových a parafinových

Frant. Holoubek, Královské Vinohrady.

Doporučuje své výrobky, které dostati lze ve všech obchodech s mýdlem a zbožím koloniálním. 686

Cenníky a vzorky zdarma a franko.

Odvolávejte se vždy a všude, kdekoli co od našich inserentů koupíte neb objednáte na „Katolické Listy“.

Majetník: „Družstvo sv. Vojtěcha.“ Vydavatel a odpovědný redaktor: **Josef Kratochvíl.** Tiskne: **Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba v Praze.**
V nepřítomnosti **Josefa Kratochvíla** odpovídá za redakci **Jan Lhoták** rytíř ze Lhoty.